

DRAUGAS

ANTROJI DALIS • 1962 — MAIRONIO — METAI, SAUSIO 27 d. • JANUARY 27, 1962 • PART TWO

MOKSLAS • MENAS LITERATŪRA

ŽODŽIAI IŠ LIETUVOS

Tenykštis kultūrinis gyvenimas metų metais jį stebėjusio akimis

Tiesiog nesinori tikėti, kad štai kalbėsi su jaunu žmogum, tik prieš keleta metų baigusiu Vilniaus universitetą, tik prieš keleta mėnesių lankiusiu Vilniaus ir Kauno teatrų, lietuviškąją operą, simfoninius lietuvių kompozitorių koncertus filharmonijos salėje, lietuviškas bibliotekas, literatūros vakarus. Bičiulis, geologijos inžinierius Juozas Miklovas, dar tik trečia diena Amerikos žemynė. Viskas dar jam nauja, neįprasta. Ir jis pats su juo besikalbančiam, atrodo, toks šiame krašte nerandamai naujas. Pokalbyje jauti, kad kalbėsi su žmogum, dar nepatyrusio tolerinio drugio, ir todėl šneka pinasi ne apie uždarbius, pirkinius ir visa kita, o apie tai, kas turtina lietuviškos kultūros arodus ir kas, nežūrint okupanto, yra pačių lietuvių pastangomis neužslopimamai gyva pavergtame krašte.

— Ir iš tolo sekdami dabartinį Lietuvos kultūrinį gyvenimą, matome nemenką judrumą tiek muzikoje, tiek mene, literatūroje, teatruose. Sakysite, kaip žmonės visa tai ten priima: ar tik kaip savo poilsio laikui užpildyti produktą, ar kaip tautos išlikimo garantiją grėsmingoje slavų jūroje?

— Kada susimąstai ties panašiais klausimais, o ypač ties šiaandien likimo mums uždėta sunkia tautos gyvestingumo ir savitumo išlaikymo problema, kuri tik vakar dar buvo tolygi visiškio fizinio ir dvasinio sunaikinimo grėsmė (o rytoj?!), atgimsta praamžių vaizdai, kada į gaisravietes vėl

Juozas Miklovas

rinkdavosi žmonės, atgydavo pilys... Šiandien iš Sibiro tremties, iš katorgų dažnai be sveikatos, bet stiprūs dvasia, sugrįžta darbuotis žmonės į gimtąsias vietas. Sodybų nėra sąsparaš... Likę Lietuvoje ir sugrįžusieji susitinka, sveikinasi. Vaizdas panašus į šimtmečius nuskendusius, bet pati tragedija nepalyginti didesnė, ir nebaigta. Bet gyventi reikia.

O "pilių" senobiniai pamatai dar tebetarnauja dvasiniu ir kultūrinio pagrindu. Tai visų pirma sakytina, kad senasis, ypač grožinės literatūros palikimas nepaprastai atitinka dabarties laikams Lietuvoje. Istorikas Simonas Daukantas, Adomas Mickevičius, vysk. M. Valančius, tautinio atgimimo patriarchas dr. Jonas Basanavičius, patriotas ir satyrikas dr. V. Kudirka, Julija Žemaitė su kaimo, su baudžiavos vaizdais, atgimstančios Lietuvos dainius poetas Maironis, V. Krėvė, Čiurlionis... Visi jie telieka didieji dabartinės, ypač jaunosios, kartos numylėtiniai.

Dabartinė literatūra, menas, muzika, teatras Lietuvoje turi ir savus pasiekimus, kurie mažu spindulėliu sušvinta iš po biuokratinių rėmų. Tas ypač sakytina apie pasiekimus muzikos srityje. Ir visa tai žmonės priima su vidiniu pasitenkinimu, kaip bendro protesto gaidą. O didžioji visuomenė, galima pasakyti, pakankamai išprususi, kad atskirtų pelus nuo grūdų. Būtinis bolševikinės tirados kūrinys, jam primesta forma ir kt. nepastebimai pračina, kaip atlikusi blogybė.

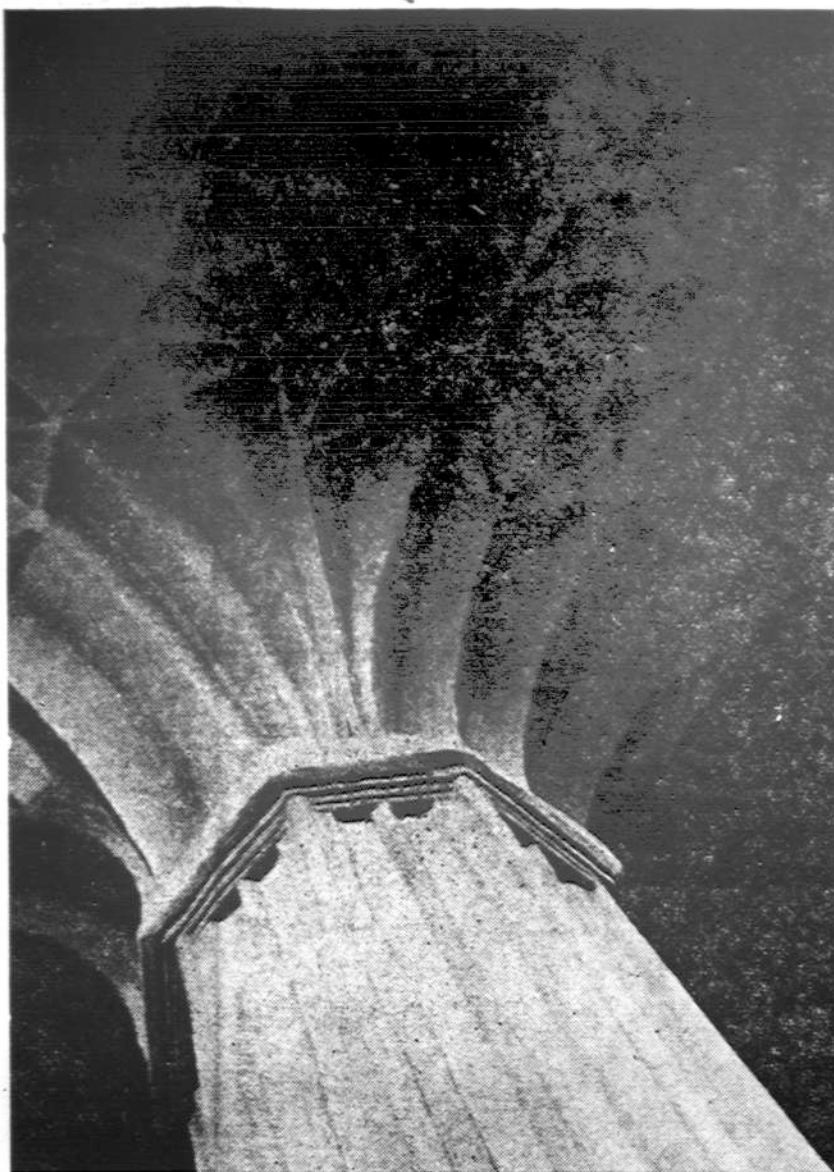
— Kurios naujačios ir, gal būt, pagrindinės pačių kūrėjų intencijos, jeigu jie dar nėra partijos bilieto visiškai nužudytai? Ar yra dabartinėje Lietuvoje koks nors literatūrinis pagrindis? Ar nenugirstama, jog rašytojai rašytų ir tai, ko neįmanoma viešai skelbti? Ar kursuoja ir nuorašinė arba tik iš lūpų į lūpas perduodama literatūra?

— Aš manyčiau, kad dauguma kūrėjų Lietuvoje siekia ieškoti ir kurti ką nors nauja. Tačiau kiekvienas naujumas okupantui yra jau įtartinas. O kurti ir kartu falsifikuoti tiesą dažnai neleidžia sąžinė. Galimas dalykas, kaip eina gandas, kad daugelis dabartinių poetų,

rašytojų, muzikų Lietuvoje turi savus, asmeninius šedevrus užslėpę stalčiuje. O tie kūriniai, kurie išvysta šviesą, yra daugumoje atnešami dabartinei valdžiai kaip užmokestis už asmeninę egzistenciją, už tai, kad nepašalintų tave iš profesinės draugijos. Tam tikra išimtis yra su herojinėmis istorinėmis temomis, nes jos mažiau susilaukia sovietinės korektūros. Taip paaiškinamas kūrinių istorinėmis temomis klestėjimas tarybiniais metais, nežūrint valdžios spaudimo kurti sufabrikuotas aktualijas.

Tam tikrą judrumą rodo ir satyra, kaip jauno dramaturgo K. Sajos kūriniai ("Lažybos" ir "Septynios ožkenos") ir gausios karikatūros iliustruotame žurnale "Šluota". Galimas dalykas, tai yra dėl to, kad pats tarybinis gyvenimas, jo santarka jau pilna satyros, o juoktis neleisti būtų dar vienu šedevru daugiau.

Yra žinomas ir nelegaliosios kūrybos kursavimas, atsiradusios tiek Lietuvoje, tiek ir Sibiro tremtyje jau žinomų, o taip pat ir jaunų autorių. Dažniau (Nukelta į 3 psl.)

Bernardinų bažnyčios skliautai Vilniuje

Kazys Bradūnas

GOTIKA

Giesmė suskambo... lengvą aidą Dangop nusineša skliautai — Ir kasdienybės pikto veido Jau niekur, niekur nematai.

Pradingo žemė, laikas baigės, Nuskendo ten šviesos tvane — Ir nežinai, ar krenta žvaigždės, Ar eina Dievas į mane.

O kad ateitumei manęs čia, Tavam atodūsy užgesčia... Ak ateini... Nepamiršai...

Ir kai žvelgių į begalybę, Akty blakstienose sužibę Du džiaugsmo degantys lašai.

UŽ KO AKIS PIRMU ŽVILGSNIU UŽKLIŪVA

A. L. D. S. parodoje, Čiurlionio galerijoje, apsilankius

Matyt, jau pačių parodos tvarkytojų rūpesčiu A. Vaikšnoros darbai išrikiuoti centrinėje salės vietoje, duodant jiems lyg ir išskirtines vertes. Paveikslai perdėm abstraktūs. Parodos salės planuotojai neklodo, šį dailininką ypač užakcentuodami. A. Vaikšnoros yra talentas, žinantis, ką ir kaip pasakyti. Kiekviename paveiksle dailininkas jaučiamas lygiai stiprus, ar tai būtų tik minimum spalvingos "Misty Forms", ar "Zaliosios fantazijos" bei "Miško fantazijos" ryškiųjų ir gausių spalvų sriautas. "Misty Forms" rodo ypač jautrią dailininko ranką, kur beveik tik viena balzganai ir juosvai pilka spalva išgaunamas didelis efektas. Ant abstraktizmo ir simbolizmo ribos stovi egzistenciniai šurpus "Ebony". Kiekvienu atžvilgiu A. Vaikšnoros atradimas ir jo įjungimas bei įsijungimas lietuvių dailėn yra gražus indėlis kultūrinin mūsų gyvenimam.

J. Pautienius šį kartą nustebino temos naujumu. Lig šiol jį "gėlininku" vargu ar galėjome pavadinti. Tuo tarpu čia rodomi visi J. Pautieniaus darbai yra išimtinai spalvingų gėlių puokštės. Tai kalbėtų už dailininko nesustingimą, ieškojimą naujo. Ar žygis pasisekė? Iš dalies taip, iš dalies ne. Pautieniui būdingos kietos ir šalotos spalvos neblogoi derėjo jo peizažuos. Bet šiltom, trapiom ir intymiom gelėm nevisur jos lygtai tinka. Puokštėse jaučiamas drožtinis, medinis įspūdis. Rezultatas daug geresnis tose puokštėse, kurios visu savo po-

būdžiu priartėja prie abstrakčiosios tapybos. "Milionai gėlių" tad ir yra geriausias šios rūšies jo darbų.

Surrealistiniai ir simboliniai J. Mielulio paveikslai žiūrovą prikalta ilgiau ties jais stebėti. Visu savo kūrybos pobūdžiu Mielulis šiandieninėje mūsų tapyboje yra keistas ir viešniaš unikumas. Temos ir jų sprendimai žiūrovą tiesiog hipnotizuoja. Ir baisiai įdomu, kaip toliau vystysis reiklūs užmojai. Tuo tarpu apie tai, kas lig šiol padaryta, dar galima ir šiaip ir taip pakalbėti. Sakysim, realistiniai rodoms jo simbolių kalba būna kartais per tiršta, kad pro ją būtų galima įžvelgti estetinį taikinio vidurį. Kai kur, ypač "Himne saulei", jaučiamas spalvinis, kompozicinis ir net tematinis bendrumas su pastarųjų metų Salvadori Dali kūryba. "Našlaitis" šį kartą labiausiai praeinantį pagauna. Tema ne nauja. Ir Čiurlionis ją sprendė likiminiuose savo paveiksluose. Tik Mielulio paveiksle nėra anos nostalgikos ramybės, o tiesiog akis merkiantis šurpas, atriedančių ir viską užpilančių bangų grėsmė.

A. Petrikonis, nors ir neieškodamas nežinomų žemių, kruopščiai išmąstytais savo darbais mielai patraukia dėmesį. Jo pamėgtų pėlynų, geltonų ir juosvai pilkų dažų pynė ritmingam peizaž ar natūrmorte rodo sugebancią dailininko ranką. Iš jo čia vienu sakiniu aptartos kūrybos išsiskiria "Likimas". Šis paveikslas sunkiai įderinamas į Petri-

Kertinė Parasė

KULTŪRINIAI REIKALAI GYVENIME IR SPAUDOJE

Jeigu taip vieną dieną kokio nors pikto raganiaus mostelėjimu imtų ir sustotų laisvojo pasaulio lietuvių kultūrinė veikla, ar beturėtų tada prasmės ir visos kitas mūsų čionykštis bruzdėjimas? Jeigu rašytojai sulaužytų plunksnas, dailininkai teptukus, kompozitoriai ir muzikai nepalietų instrumento, tylėtų solistai bei aktorai, ar galėtume tada kalbėti apie originalius lietuvių brožuos žmonių kultūriniam veide, ar bebūtume tada ko nors verti ir ar besijaustume kam nors reikalingi? Šitai, atrodo, pokiai suprantama nevieno kultūrinės veiklos mecenato ir įvairių visuomeninių sambūrių bei kitų bendruomenės padalinių. Jų rūpesčiu ir parama organizuojami literatūros kursai, parodos, koncertai. Kultūrinę ambasadorystę puikiai supranta ir patys pavieniai kultūrininkai, dažnai niekieno neremiami, o dar savo pridėdami, organizuoją mūsų kūrybinio žodžio pasirodymą svetimoje kalboje, savomis pastangomis einą į amerikiečių meno bei kitokias parodas. Įvairiomis progomis salėse pasakoma geras žodis visu tuo besirūpinančių adresu, pasidžiaugiama, pasiryžtama nepalieti. Bet šitoks akcentas ir šitokia pakili nuotaika pasiekia tik tuo metu salėje susirinkusius. O kultūrinės veiklos sriautas arba jau bent tokio sriauto jūtas turėtų būti akivaizdus visoje mūsų visuomenėje visur ir visada, norint, kad ir tos kultūrinės veiklos rezultatas būtų vertas pasididžiavimo.

O tokias visuotines nuotakas sukurti ir palaikyti pačia didžiausia dalimi gali tik gana gausi laisvojo pasaulio lietuvių spauda. Deja, lig šiol visuose mūsų laikraščiuose kultūriniai reikalai buvo ir yra nustumti į kelintaeilę vietą. Trumpaamžis, net ir lietuviškam reikalui visai nereikšmingas įvykis gyvybinius mūsų kultūros reikalus visur yra užgęsęs ir beveik neatrandamai nuslėpęs. Mūsų spaudos veido profilis yra visai panašus į amerikietiškosios spaudos. Toks, o ne kitoks, amerikietiškosios spaudos veidas yra visai pateisinamas ir visai suprantamas: amerikiečiai daro didžiąją politiką, amerikiečiai daro didįjį biznį ir didžiąją dienos sensaciją, ir šitų dalykų akcentavimas jų spaudoje turi ir savo prasmę ir pateisinamuosius motyvus. Kas kita mūsų spauda ir mūsų reikalai.

Tad, jeigu mes dar nemeuodami kalbam ir rašom, jog savo tremties egzistenciją įprasmininti ir tėvynės palikimo kaltę išpirkti tegalime tik kultūrinį lobį tikimu lietuvių

tautai (politinės veiklos rezultatas dažnai yra ne mūsų rankose) ir jeigu norime tuos lobius turėti tokius, kad nebūtų gėda rodyti ir svetimiesiems, tai ir mūsų spaudoje reikia rasti jiems vietos, neprastesnės, o kartais net geresnės už skirtingą jvykiui ar politinei informacijai. Juk kartais galima žiūrėti, kai lietuviškasis laikraštis lietuviškosios knygos premijavimą ar literatūrinio konkurso rezultatai praneša skaitytojams tik trumpa, užkištine kronikos žinute paskutinėje vietoje, tuo pačiu laiku pirmajame puslapyje rodydamas lietuviškam reikalui labai "reikšmingus" Laoso princus ar amerikiečių vidaus politikų veidus. Šituo nenorima pasakyti, kad kiekvienas mūsų kultūrinis faktas lietuviškoje spaudoje turėtų verstis tik pagyrų tiradomis. Santūrus ir įvairiaatžvilginis vertinimas bei nuomonių pasikeitimas yra būtini, norint nenuvažiuoti į klystkelius, Svarbiausia tik, kad spaudoje apie tai būtų kalbama. Ir kalbama ne sunkiai atrandamam kamputyj, bet ten, kur skaitytojo akys užkliūtų, kaip už reikšmingo ir nepraleidžiamo fakto.

Tačiau ir spauda nevisada yra kalta. Kalti kartais ir patys kultūrininkai ir kultūriniai faktų organizuotojai. Sakysim, kurioje nors lietuvių kolonijoje, šimtus mylių nuo laikraščio redakcijos, įvyksta koncertas, spektaklis ar meno paroda. Pačiai redakcijai nuvažiuoti ir savo akimis pamatyti bei išgirsti neįmanoma. Kreipiamasi į rengėjus bei vietinius bendradarbius. Ir... atsiliepiama tik savaitėms ar mėnesiams praėjus nuo aprašomojo ar vertinamo fakto. O skaitytojas tokias senienas spaudoje regėdamas, jas savaike linkęs nuvertinti, kaip laiku nepaskelbtas, ir todėl dabar dėmesio, vertas tik iš paigalėjimo.

Specialia prasme reikia prisiminti ir tuos faktus, kurie vyksta laikraščiu pašonėje. Redakcijų nariai arba jų užprašyti recenzentai visada stengiasi čia pat esančius kultūrinis įvykius pamatyti ir juos spaudoje aptarti. Tačiau neretai toks asmeniškias vienur ar kitur dalyvavimas yra surištas su bilieto nusipirkimu. Redakcijos žmogus tada paprastai pats bilietą nusiperka, o jeigu kviečiamas recenzentas iš šalies, tai laikraštis jaučia pareigos jam bilietą apmokėti. Būtų linkėtina, kad kultūrinis faktų organizuotojai šito nepamirštų, pramatydami spaudai neapmokamus bilietus, pasiūstus ne su šelpiančios rankos mostu, bet su įprastu žurnalistiniu etketu.

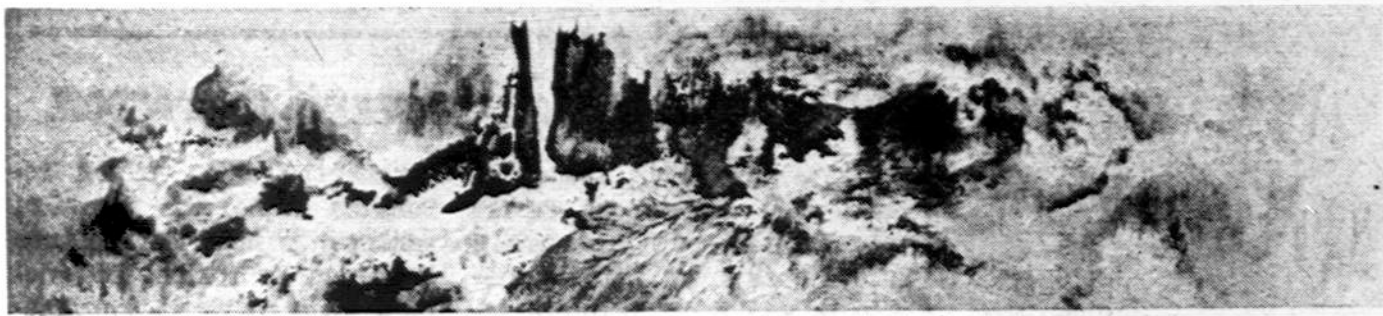
K. Br.

Sv. Petro ir Povilo bažnyčios Vilniuje interjero fragmentas

Aušros vartai Vilniuje (XVI amž.)

A. Vaikšnoras Tapyba

LISZTAS JAUNIMO CENTRE

Pianistės Leonos Lauraitis-Deveikytės rečitalio proga

Kai pereito sekmadienio popietę Liszto kūrybą išpūdingai interpretavo pianistė Leona Lauraitis-Deveikytė Jaunimo Centre salėje Chicagoje, jei Lisztas būtų atsikėlęs iš beveik šimtmečio miego ir atėjęs pasiklausti, jis būtų patenkintas savo kūriniių išpildymu, bet būtų labai nusiminęs, regėdamas beveik tuščią salę koncerto metu. Karti teisybė — koncerto klausė mažiau nei pusė šimto žmonių! O kur gi mūsų pianininkų muzikos mokytojų klasių jaunieji pianistai (per visą Chicagoje jie vieni galėjo užpildyti salę!) kur visi kiti mūsų iškilieji menininkai ir inteligentija: vokaliniai ansambliai, opera, literatai, mokytojai, visuomenininkai, parengimų iniciatoriai, biznieriariai bei visa kita įvairi lietuvių visuomenė? Ar gi tik dėl to jos nebuvo, kad gausia, išsamią koncerto reklamą per keletą mėnesių nepuošė kopūstų, kugelių, dešrų ir šokių pažadai?! Toks visuomenės pasyvumas geriams koncertams yra skaudus savų talentų slopinimas. Pianistė nebuvo nežinoma. Jos naujas atėjimas į Chicagoje lietuvių koloniją žadėjo rimtą muzikinį įvyki. Nepaisant visko, koncertas įvyko. L. Lauraitis-Deveikytė pasitikinčios savimi pianistės rimtumu ir menininkės žaivumu įžengė į sceną su Liszto kūriniių pianiu programa ir tinkamu artistei susikaupimu išpildė šiuos jo kūrinius: Liebestod iš "Tristan und Isolde" — Wagner — Liszt. Etiudė de concert in F-minor, Liebestraum, Valse Oubliee, Mefisto Waltz ir antroje dalyje — Sonata in B-minor. Vieno kompozitoriaus kūrinių parinkimas stato programos nuosakumui didesnį išrikiavimą eilės reikalavimą. Atsižvelgiant į kūrinių svorį bei charakterį ir klausytojo imlumą šiuo atveju būtų geriau sonata B-minor perkėlus iš antros į pirmą programos dalį, o pirmosios žaismingus bei trumpesnius, lengviau klausomus kūrinius perkėlus į antrąją dalį. Temperamentinga, plati, spalvinga, dainuojanti ir šėlstanti romantiškos 19 a. epochos kūrinių dvasia jamžinta Liszto pianino muzikos kūriniuose sveikintai tiko pildyti vieno koncerto programoje. Pats Lisztas (1811-1886) buvo vengras. Nuo 9 metų amžiaus pasireiškė, kaip pianistas virtuozas, ir juo buvo iki 39 savo amžiaus metų, kada pats, savo noru atsakydamas nuo virtuozo pasisekimų, pašventė likusį gyvenimą dirigavimui, kompozicijai ir literatūrai, jo nuomone, amžinesnių vertybių kūrybai. Nuo 50 amžiaus metų jis bandė tapti kunigu, bet nelegalus jo šeimos gyvenimas tam buvo kliūtimi ir jis tapo tik vienuoliu, iki savo mirties, per tuos 25 metus atsidėdamas daugiausia religinės muzikos kūrybai. Pakeitęs savo virtuozo-unikumo karjerą į kitas, jis nepasiekė anose tokios aukštybės, kaip pianino kūrinių išpildyme. Jei jo amžininkai vadindavo smuiko virtuozą Paganinį, vyresnį 30 metų už Lisztą, smuiko Wizardu, tai Lisztą Paryžiuje vadindavo pianino Paganinju. Jis pirmas įvedė pianiną kaip solinį instrumentą muzikos kūrinių išpildymui ir su-

Leona Lauraitis-Deveikytė

certo viršūne turėjo būti Liszto sonata B-minor. Ši ilgą, be pertraukos, keturių dalių kūrinių solistė atliko su dideliu susikauptumu. Kartais jis dvelkė net šalčiu išpildytojos koncentracijoje, kai nuosekliai pynė pusvalandžio melodijas, atiduodama frazėms ir dalims reikiamus niuansus, švystelėdama virtuoziška technika temperamentinguose vaizduose, išdailintai juos išbaigdamas, išlavintais pirštais žaismingai priversdama dainuoti legato vietas tai prasiverždama gaivalingu užtėlėjimu visos klaviatūros diapazonu ir vyriškiu jo apvaldymu oktavų šuoliuose — tiksliai vaizduodama romantiškos lašvės triumfą iki paskutinio akordo dingimo jo paskirtyje. Pianistė buvo didinga forte frazėse, žaisminga techniškai sunkiuose verpetuose ir žavinti dainingais nusiteikimais legato poemose. Jei ji programoje nebūtų išpildžiusi vieną iš išpūdingų Mefisto valsu, kuriuo jau pati muzika buvo labiau rafinuota bei romantiškai koncentruota ir kurią gal stipriai reflektavo išpildytojos širdis bei technika, tai pirmenybė tektų minėtai sonatai. Tačiau pianistė paliko stipriai išpūdį minėtu Mefisto valsu. Pats kūriny — aiskiai suvokiamų Mefisto demoniškų nuotaikų, vilionių bei grėsmės garsinis paveikslas, gyvas, kaip poemos žodis. Ir išpildytojos pianistiškai laimėjimai, kaip veidrodyje buvo ryškūs šio kūrinių išpildyme. Liebestod — Wagner — Liszt pianistė išpildė, kaip gera dainininkė išpildytų Wagnerio solo dainas. Be žodžių jautė, kaip karžygiškai alsuoja mirštanti po geležiniais šarvais meilė, tramdoma ano pasaulio grasinimais ir kaip begaliniai ilgu pagyventi dar žemėje savo širdies... Pianistės užgavimai buvo kieti, taiklūs, kaip reikalauja pati muzika. Melodijoj jautėsi ir orkestras ir nesamų solistų balsai. Etiudė de concert in F-minor — skambintojos pirštai atsileido, skeisdami briiljantinius tonų čiurlenimus. Liebestraum-ta per daug populiaru pianino garsų daina nors ir meistriskai krištoliniai nuskambėjus — būtų geriau tikusi ne programos numeriui, bet bisui. Lengvutės Valse Oubliee melodijos atliktos su stilingu žaismingumu ir įvairumu įrodė Liszto kūrybos spalvingumą ir interpretatorės pajėgumą.

Pasibaigus koncertui solistė

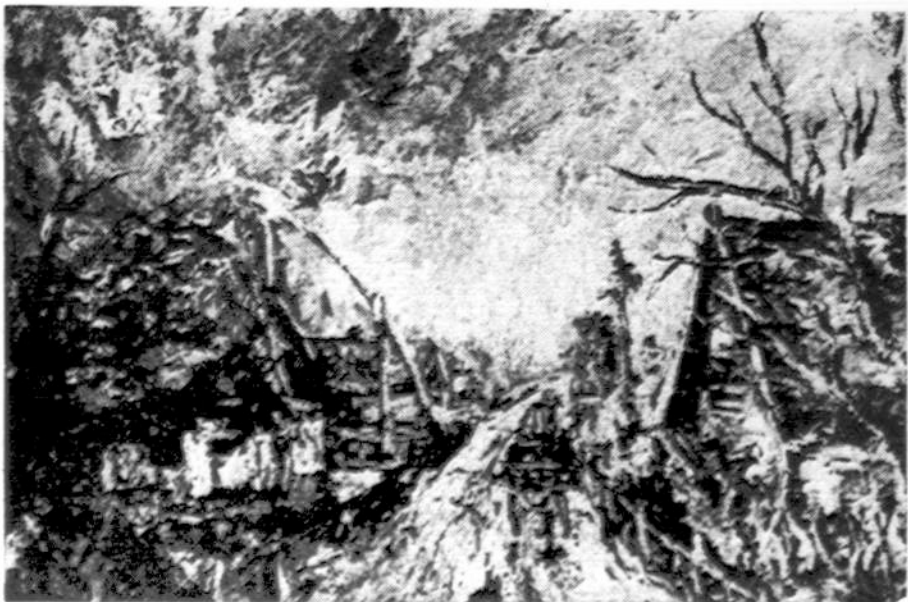
Už ko akis užliūva

(Atkelta iš 1 psl.)

tųjų Dagio medžio darbų, kurių pirmąsias dvi parodas dienas salėje dar nesimatė.

Paroda surengta, minint Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos penketį. Ta proga išleistas ir iliustruotas leidinys.

K. Priešpylis

A. Petrikonis

Džakija

Kultūrinė Kronika

• Lietuvos Rašytojų Draugijos valdyba (New Yorke) rūpinasi Rašytojų draugijos literatūrinės premijos suorganizavimu. Paskutinioji šio vardo premija buvo skirta už 1959 metus poetui V. Slaitui. Dabar norima vėl premijos testinumą išlaikyti ir paskirti premijas už 1960 ir 1961 metus. Draugijos valdyba taip pat rengiasi korespondenciniu būdu pravesiti naujos valdybos rinkimus. Naują valdybą pramatoja sudaryti Los Angeles, Kalifornijoje.

• Iliustruota Maironio "Jaunoji Lietuva". Romovus knygų leidykla šiais metais išleis dail. V. K. Jonyno puošniai iliustruotą Maironio poemą "Jaunąją Lietuvą". Lig šiol šis veikalas mūsų dailininkų dar nebuvo iliustruotas. Tikimasi leidinio, panašaus į Donelaičio "Metus".

• J. G. Herder und die Dainos — dr. Alfonso Šešplaukio - Tyrulio dalinė disertacija bus atspausdinta mokslo leidinyje "Comentions Balticae" ketvirtame tome, kuris išeina šiemet. Redaguoja prof. dr. Z. Ivinskis. Išeis ir atskiru atspaudu.

• Sibiro maldaknygė išverstą ir tris kalbas: anglų, olandų ir vokiečių, o numatyta dar išversti į italų ir prancūzų kalbas. Tuo reikalu jau tariamasi. Šiuo reikalu rūpinasi Balfinas Jankus. Maldaknygės pasisekimai didelis ir teks kai kuriose kalbose leisti naujus leidinius, nors ir šiaip išleidžiama po keletą tūkstančių. Anglų kalboje tiražas jau baigiasi. (jv.)

• Dail. J. Pautienius paukčio savo vieną kūrinių giedrinių, kad jos tą paveikslą išleisdamos į žmones galėtų padidinti sumas savo skiriamai premijai už romaną, kuriame būtų pavaizduota šviesi lietuvi moteris.

• Stepo Zobarsko novelių rinkinį angliškai The Maker of Gods paminėjo Mirian Ylvisaker, parašydama recenziją "Library Journal" žurnale. Recenzentė yra Richmond Public Library vyr. bibliotekininkė Ylvisaker knyga rekomendavo visom didesnėm bibliotekom. Tokių bibliotekų Amerikoje yra labai gausu ir tai, be abejo, la-

pianistė buvo apdovanota puikomis rožių puokštėmis. Dėkodamas už talentingą skambinimą, Jėzuitų Namų šeimininkas tėvas Dr. J. Kubilius tinkamai paguodė ir pianistę ir klausytojus, imdamas nuotyki iš Liszto gyvenimo. Kartą garsi ir kapryzinga kunigaikštienė pakvietusi į savo rūmus Lisztą koncertuoti jos svečiams. Atvykus Lisztui, ji išvariusi savo svečius ir tarus jam: "Tu grossi tik man vienai ir tiek, kiek aš panorėsiu!"

— Taip ir Jūs, Ponia, grojote šį vakarą kunigaikštenei, kurią atstovauja šis klausytojų būrelis.

Šis būrelis sekė pianistės skambinimo meną su tikru entuziazmu ir pabaigai išprašė bisui Little White Donkey-Jacques Ibert ir Claire De Lune — Debussy. Solistė ir čia parodė subtilių stilių pajutimą ir pertekė teisingą jų garsinį vaizdą: žaismingas Ibert'o kūrinių buvo grakštus šokio ritme, o impresionisto Debussy kūriny jautė garsus ateinančius iš mėnulio šviesos, švelniais alsavimo keliais.

Izabelė Motekaitienė

bai gera rekomendacija lietuvių autoriui. Novelių rinkinys gaunamas ir Drauge.

• Lietuvos literatūros I dalis (tautosaka), kurią paruošė lituanistas Domas Velickas ir patikrino tautosakos profesorius dr. Jonas Balys, išspaudos jau išėjo. Tai pagrindinis lietuvių tautosakos kursas su

P. SILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatų-Protezių, Med. ban. dazni. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. Prospect 6-5084

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.

Prilima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu. HEMLOCK 4-15-2 nuo 2 iki 9 v. p. d. kaskied, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAİKO AKINIUS
*858 West 63rd St.
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Kitu laiku susitarimais.
Ofiso telefonas PI 8-3229
Rez. telef. WAIBROOK 5-5076
Rez. HE 6-1670

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti MI 3-0001.

Ofisas: 3148 West 63rd Street
Tel. Prospect 8-1717
Rezid.: 3211 West 66th Place
Tel. Republic 7-7868

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3 trečiadienį, antradienį, penkt. vakarais nuo 7 iki 8.
Šešt., 2-4 val.

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-05 ir 4-05 val. vak.
Val. kasdien nuo 9-3 val. vak.
Šešt., 2-4 val.
Trečiadienį, ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telef. LAfayette 3-6048
Rez. WAIBROOK 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Taktų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PR 6-1795 arba 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6, t. š., šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

Ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9
val.; penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.;
šeštadienį 10 v. r. iki 1 p. d. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-smegenų chirurgija, ligos
2737 WEST 71st STREET
Valandos tik susitarus
Tel. GROVEHILL 6-3409

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670.
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414. Rezid. RE 7-6867
DR. B. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akis ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Šeštadienis 1-4 p. d.
Trečiadienį uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak.,
šeštadienį nuo 12-30 iki 2-30 val. p. d.
Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017
Ligonius priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-rez. tel. PROSPECT 8-0081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JOKSA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63 Street
Val.: Pirmadienį ir ketv. nuo 2:30 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val. Kitu laiku tik susitarus.

chrestomatija ir pradinėmis literatūros teorijos žiniomis aukštesniosioms lituanistinėms mokykloms, namams ir jaunioms organizacijoms, kur siekiama priaugančią kartą supažindinti su liaudies kūryba, papročiais bei tikėjimais. Knyga iliustruota vaizdinės liaudies kūrybos (skulptūros, architektūros, tapybos) pavyzdžiais. 460 psl. Viršelis ir titulinis puslapis dail. A. Kurausko. Išleido Chicago Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill. Spaudė M. Morkūno spaustuė. Tiražas 1500 egz. Kaina 6 dol.

• Saleziečių kalendorius 1962 m. išleistas labai puošnus. Maždaug "Draugo" sieninio kalendoriaus formato, tik spausdintas abiejose lapo pusėse, bet su spalvotomis iliustracijomis; duodamas Marijos vaizdo paveikslas, popiežiaus Jono XXIII atvaizdas ir vaizdai iš saleziečių gimnazijos moksleivių gyvenimo. Kalendorius puošnus ir patrauklus.

• Skulptorius Dagys savo parodoj Toronte, W&W galerijoje išstatė kelias dešimtis skulptūros darbų medyje, gipse ir metale.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. d. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.
Telefonas: GROVEHILL 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAİKO AKINIUS
2422 West Marquette Rd
Valandos 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį.
Ofiso ir buto tel. OLYMPIC 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir šešt. tik 10-12.
Tel.: REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmadien., antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, nuo 1-4 p. d., 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 1-4 val. trečiadienį, uždaryta.

3 ofiso ir buto OLYMPIC 2-1159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį.
Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepa, skambinti Kedzie 3-2668
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak. Pirm., antr., ketv. 6-9 val. Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmadien., antradienį, ketv. ir penktadienį, nuo 11 val. iki 1 val. p. d. ir nuo 6 v. — 9 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 val. p. d. Šeštadienį, nuo 11 val. ryto iki 3 val. p. d.
Office tel. RE 7-1168
Res. tel. WAIBROOK 5-3765

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEMLOCK 6-3545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. ofiso PR 8-7173, rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį, 1-4 p. d. antradienį, penktadienį, 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadienį, 9 v. r. — 2 p. d. Trečiadienį uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMAGENŲ LIGOS
5430 S. Kedzie Avenue
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien. Išskyrus trečiadienį.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULLMAN 5-6766
Namų: BLYVELLY 8-3916
Pirm. val.: kasdien 6-9 v. v. Šešt. 1-4 v. p. d. Trečiadienį — uždaryta.

Tel. ofiso RE 7-8818, VI 2-1484
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th St.
Val. Pirm., ketv. 2-4 p. d. ir 6-8 p. p. Šešt. 10-12 val.
Ofisas 3259 S. Halsted St.
Val. Antradienį, ir penkt. 3-7 val. p. p. Trečiadienį, uždaryta.

Perskaite "Draugą", duokite ji kitiems pasiskaityti.

Tel. Ofiso PR 6-7800. Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — Vidaus Ligos
5159 So. Damen Avenue
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525
DR. AL RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir sekm. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
Spec. ORTHOPEDINES LIGOS
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmadien., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadienį, nuo 2-4. Trečiadienį ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. trečiadienį, uždaryta. Šeštadienį, 10 v. r. iki 2 p. d.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROVEHILL 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. tik 1-3 p. m.
Trečiadienį ir šeštadienį sutartj.

DR. E. STANAT-STANAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Mitybos ir svorio problemos
1951 W. Irving Park Rd.
(Damen Ave. kampas)
Val. pirm., ketv. ir penkt. 7-8 v. p. p. ir pagal apointmentą.
Tel. Ofiso LA 5-2134, Rez. 878-5960

Ofiso telef. Cliffside 4-2896
Rezid. tel. WAIBROOK 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 S. Ashland Ave.
Bendra praktika ir specialiai chirurgo

Valandos kiekviena diena 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta, pirmą dieną pagal susitarimą. Šeštadienis nuo 3 val. iki 5 val. vak.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROSPECT 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt., 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti tel.: HE 4-2123 nuo 1 iki 8 val. popiet, kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

Telefonas — GROVEHILL 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienis nuo 1-4 val. popiet. Trečiadienį uždaryta.

Tel. PROSPECT 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadienį, nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3160
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį, pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rez. 6690 So. Artesian Avenue
Val.: 11 v. ryto iki 3 v. p. p., 6-7 v. v.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Staigiai susirgus arba susižeidus (Emergency), šaukite telefoną — 434-6967 nuo 2 valandos po pietų ligi 5 valandos ryto, kasdien.

MEDŽIOKLĖ

DANUTĖ BRAZYTĖ - BINDOKIENĖ

Linus sumurma kažką ir plačiai atmerkia akis. Kambarys dar pilnas nakties šešėlių, tik vienoje sienoje išpiautas mėlynas lango keturkampis. Jis valandėlę dairosi nustebejęs, negalėdamas prisiminti, kas nutraukė saldųjį paryčio miegą. Pamažu apsišverčia ant kito šono, apskloja galvą, vėl pasirošęs snausti. Umai kažkur paširdyje kyla keistas jausmas, lyg baimė, lyg džiaugsmingas nerimas. Linas atsėda lovoje ir įsiklauso. Tyla tokia tiršta, gali rankomis liesti tarytum juodą, minkštą gelumbę.

— Šiandien! — pusbalsiu sako Linas. — Šiandien, ta lauktoji, baisioji diena. — Jo širdis ima taip skardžiai dunksėti, jog tikrai prizadins tėvus kaimynus, net visą miestelį.

Subraška veriamos kambarėlio durys. Šešėliu įplaukia figūra.

— Linuk, pabusk, vaikeli, — sušmėžda prie lovos balsas.

— Aš pabudęs, mama, — at-sako berniokas. Tamsoje žodžiai taip lengvai išsprūsta. — Mama! — dar kartą pakartoja lyg prisigardžiuodamas.

Linus jaučiasi labai nedrąsus su motina. Ji visai ne okia, kaip draugų mamos. Patogios, viduramžės, nusistovėjusios. Jo motina lyg mergiotė. Trumpais sijonais ir besijuokiančiomis akimis. Nei vieno žilo plauko, jokios raukšlės. Kartais Linui net gėda, kad jis toks neįtikinamai didelis.

— Tėtis jau pasirošęs ir pusryčiai ant stalo, — išnėrusi iš tamsos ranka pataršo jo p'aukus, ir žingsniai vėl nušėpsi prie durų.

Fusryčiai tegul palaukia. Šiandien bernioko jie nevilioja. Skubiai neria jis iš lovos, graibosi drabužių, nedegdamas šviesos. Apsirengęs dar pastovi prie durų, paskui ryžtingai pakelia galvą ir žengia virtuvėn.

— Na, miegaliau, saulė tuoj tekės, — pasitinka jį tėvo balsas, garsus dirbtinu linksnumu.

Linus nustebejęs pažvelgia į jį. Neįėjau tėviui ši diena taip pat nelaukiama, nerimą kelianti. Širdin įduria graudulys. Su tėvu jiedu mažai pažįstami. Matosi vos pora valandų per dieną. Vienu kitu žodžiu pasikeičia. Kai Linas buvo mažesnis, jie artimiau bendravo. Lengva prisiminti ne vieną sužaistą žaidimą ar malonią iškylą į parką. Žinoma, tėvo darbas sunkus. Net savaitgaliais rūpinkanti užsiėmimais, planais, rūpesčiais. Sūnus gi turi savo amžiaus draugų. Pradžioje Linas jautė aštrią skriaudą, vėliau pavydą bičiuliams, kurių tėvai jiems skirdavo savo laisvalaikius, dabar jam jau vistiek. Dėl tos šios dienos projektas daugiau nemalonai pareiga. Tarytum tėvas keliose valandose ruošiasi atitaisyti metų metais padarytą žalą. Dar tokį keistą suartėjimo būdą pasirinko. Įsigėdė briedžių medžioti. Linas turėjo suprasti, kad prie to veda, kai tėvas užsakė jam medžiotojų žurnalą ir gimtadieniui padovanojo puikų šautuvą. Bernioką purtė net mintis apie medžioklę, tačiau jis sąžiningai vertė žurnalus, badė šoviniais konservų dėžutes ant kieto tvoros sumaustytas. Linas niekuomet nebuvo užmušęs. Net vorą vengė prispausti bato padu. Kartą žaidimo metu sukruvins draugui nosį, vaikščiojo susikrimtęs keletą dienų. Tačiau tėvas to nori. Be abejo, jie nesutiks nei vieno briedžio. Ta mintimi berniokas tik ir raminosi. Žengdamas į šerkšnata

žiemą rytą, nubučiuotas motinos, lydinas susikaupusio tėvo. Linas nežino, ko jis daugiau bijo: ar pakelti šautuvą prie peties, ar praleisti visą dieną su nepažįstamu tėvu.

Naktį snigo. Visi laukai užtiesti šviežiai baltomis paklodėmis. Kojos klumpsta iki kelių, šaltis spaudžia ašaras. Tėvas ir sūnus šniokščia, su kiekvienu atsikvėpimu pūsdami tirštus garus, lyg du miniatiūriniai garvežiai baltame lauke. Rytų dangus derinasi spalvas, tarytum tingia gražuolė pokylio drabužius. Pirmiausia pamėgina violetinę, tuoj ją pakeičia ružava, nušvinta švelniai oranžine, pagaliau pasilieka skaisčiai raudoną su pauksuotais debesėliais. Rytui ši spalva taip patinka, jog išsismagiņęs nuplieskia sniegą rusvais atspindžiais, žiūroja kiekvienos medžių šakelės šerkšnoje.

Linus nejuočiomis sustoja. Išplėstomis akimis gauda spalvų žaidimą, jausdamas nesuprantamą džiaugsmą, besiveržiantį aukštyn begalinu noru sušukti, surikti, kad nuskambėtų tūkstantį kartų aidą pakartotų. Vogčiomis pažvelgia į tėvą. Sis žengia tvirtai, akimis iširėmęs į baltą miško sieną, nutviekstu saulėtekio veidu. Vaikas susigėda savo troškimo. Stipriai prikanda apatinę lūpą ir nuklampoja paskui.

Gerą pusdienį jie klaidžioja miške. Tarp sniegu kepurėtu krūmokšnių, apledėjusių drėbulaičių, tarp išdidžių ažuolų truputį nedrąsiai keliančių šalčio deimantais karūnuotas viršūnės, tarp baltomis sniego putomis nutaškytų eglėnų. Vienoje pakrūmėje rado kiškį. Pora tetėrėnų pabaidė nuo parvartusio medžio, tačiau briedžio nei pėdsakų nesutiko. Nutraukti medžioklės nesiryžo. Lyg tai būtų pralaimėjimo pripažinimas. Ejo ir ėjo klumpdami naujame sniege. Paskui vienas kitą ir greta, teištare keletą žodžių. Jausdami dar didesnę nusivylimą vienas kitu ir savimi, kad nepajėgė suartėti, užmėgti bendrą, nuosirdžią kalbą.

Lino kojos vis giliau grimzdo į sniegą, vis sunkiau jas buvo ištraukti. Pagaliau kiekvienas atsikvėpimas plėšė plaučius, kiekvienas žingsnis atsitrenkė smailiu skausmu šone, o šautuvą tapo nepakeliama našta. Jis nedrįso skūstis, suteikti tėvui dar daugiau nemalonumo. Berniokas ėmė pamažu atsilikti, iki pagaliau jautė,

— Linai, žiūrėk! — prizadina jį kuzdesys prie pat ausies. Krūptelėjęs nuseka rodantį

Dvi stornos

Žiema

Vyt. Maželio nuotrauka

kad niekuomet daugiau negalės pajudėti. Jis pritūpė sniege ir užsimerkė.

— Koks aš neišmanėlis. — prie pat savęs įsigirdo susirūpinusį balsą. — Niekad su vaiku taip toli keliauti neteko, tai ir nepagalvojau. — tvirtos rankos padėjo atsistoti. — Jeigu galėtum dar pora žingsnių, iki anų pušaičių. Ten galima atsistoti.

Linus tik dėkingai linksėjo galva, vos galėdamas sulaukyti ašaras.

— Aš atsiprašau. — murmėjo vilkdamas kojas.

— Pats vos pajudu, — skubiai kalbėjo tėvas. — Toks naujas tas sniegas. Veliasi kaip padūkęs. Suaugusiam kojas pakerti, o vaikui... Ką ir bekalbėti.

Pamažu jiedu pasiekia pašūraitę, kažkieno iš žagarų ir eglišakių suremtą. Linas sumunka ant suoloio, nelaukęs net, iki tėvas visiškai nužers vakarykščią sniegą.

Kurį laiką jis sėdi nejudėdamas, užsimerkęs, iki nuslenka šalin nuovargio svaigulys. Tačiau ima žvalgytis. Girta stovi, lyg sustyrusi, bijodama nusibarstyti žiemos papuošalus. Saulė skaldo pusnį į akinančią šviesą ir melsvus šešėlius. Iškilminga ramybė saugo nesuteptą baltumą. Linas užmiršta šios iškylos tikslą, nemato šalin rymančio tėvo. Jis jaučiasi lyg Velykų rytą katedroje. Prieš pakylėjimą. Kada visi suklauptai, nulenkia galvas giliam susikaupime.

— Linai, žiūrėk! — prizadina jį kuzdesys prie pat ausies. Krūptelėjęs nuseka rodantį

pirštą. Medžių praretėjime stovė briedis. Kuo ne ranka pasiekiamas. Rausvai rudas, šakotas ragais, vienintelis spalvos kontrastas baltame miške. Nejudąs, tarsi išpaustas dangaus mėlynume, tarytum ten stovįs nuo pat pasaulio sukūrimo.

— Taiky, ko lauki, — tėvo balsas virpa susijaudinimu. — Geresnės progos nei nesuapnuotum. — Pirmą kartą nuo išėjimo iš namų, jis yra lyg atgėjęs, pajauinęs.

Įsakantis šniokšdesys ir Liną užkrečia tuo pačiu jausmu, kurį, tikriausiai, jautė pirmasis medžiotojas, sėlindamas prie savo grobio. Lyg sapnuodamas pakelia šautuvą, atremia į petį, akies kampeliu matydamas tėvą darant tą patį. Pirštas savo valia paliečia gaiduką. Skardus šautuvo amtelėjimas perkerta tylą. Aidu nusiveja antras šūvis iš tėvo pusės. Girta sunerimsta. Pagauna atgarsį ir nusinėja gilyn, mėtydama nuo medžio prie medžio. Dar vieną akimirka briedis ramiai klausosi, pakėlęs išdidžią galvą, ūmai pranyksta iš akiračio, ir miškas tampa klaidingai tuščias.

— Pataikėm, — suvapa vaikas, sausomis lūpomis neįstengdamas pajudėti.

— Geras šūvis! — pritaria tėvas, bet jo žodžiuose nėra džiaugsmo. Jis vis tebežiūri pirmyn, lyg netikėdamas, tarsi žvilgsnis galėtų prikelti puikų miško greitūną iš raustančio sniego.

Medžiotojai sutartinai atsigrežia į vienas kitą, ilgais žvilgsniais ieškodami pasitenkimo veiduose ir akyse. Jie niekad niekam gyvybės nebuvo atėmę. Niekuomet taip skaudžiai nesurdė šventą gamtos harmoniją. Linas bloškia šalin

šautuvą, neįsijaudinamas, kad veidais varva ašaros. Nesustabdomai, nesuraminamai.

— Aš nekenciu medžioklės! — ima kuklioti, įsikniaubęs į šarmotą tėvo rankovę.

— Linuk, aš maniau, kad tu nori. Aš tik dėl tavęs, — nusigandęs kalba tėvas. Jis visai nežino, kaip elgtis su sūnumi, kuris vaizdavo tokį paaukusį vyruką, staiga nuskuko į jaunos vaikystės metus.

— Girdėjau, kaip kalbėjai su draugais. Sakei, kad labiau už viską būtų įdomu pamedžioti. Tik tavo tėvui visai nerūpi nei tu, nei tavo norai, — jis stabtelė, ieškodamas žodžių, nesu-pratęs taip ilgai ir atvirai su sūnum kalbėti. — Mane medžioklė nevilioja. Daug mieliau būčiau nušovęs briedį foto aparatu. Norėjau tau malonumą suteikti.

Linus klausosi ir jaučia, kad šios dienos tikslas tikrai pasiektas. Jaučia ne kaip vaikas savanaudiškai reikalaujantis bešalyginės tėvų meilės ir dėmesio, bet kaip jaunuolis suprantas suaugusiųjų rūpesčius ir dienų sunkumą. Dabar bus jiems lengviau. Tik jis pats turės tėvą pasitikti pusiaukelė. Nestovėti ir nelaukti. Nevertskenti skriaudžiamą skundą. Eiti ir pasitikti.

Berniokas dar kartą šniurkštelė nosimi, pirštine nužeria paskutinę ašarą, jo žvilgsnis ramus, kai kelia iš sniego šautuvą.

— Šitas mums daugiau nebūs reikalingas. Kitą kartą abu medžiosime foto aparatais, — žodžiai nedrąsiai užsikerta, bet Linas pakelia galvą ir mėgina nusišypsoti. — Eime namo, tėti.

MIESTAS ŽMONIJOS ISTORIJOJE

„Kas yra miestas? Kokia jo atsiradimo priežastis? Kokias jis atlieka funkcijas? Paprastas apibūdinimas nepritaikomas visom jo apraishkom, ne paprastas aprašymas apima visus jo pakitimus... Miesto pradžia yra tamsi. Didesnė dalis jo praeities palaidota ar nebeatrandamai nusitrynė, o jo ateities galimybes sunku numatyti. Ar ateityje miestas turės išnykti, ar priešingai, visa žemė pavirs milžinišku miestietišku aviliu? — kas irgi būtų savotiškas jo išnykimas. Ar gali reikalai ir norai, paskatinę žmones apsigyventi miestuose, atstatyti dar aukštesniam laipsnyje visas tas Jeruzales, Atėnus, Florencijas? Ar yra galimimų pastatyti naujo pobūdžio miestus, kurie igalintų praturtinti tolimesnę kultūros raidą?“

Tais klausimais Lewis Mumford pradeda savo knygą „The City in History“. L. Mumford yra žymiausias pasaulio autoritetas miestų kultūros srityje, o jo knyga sudaro viso jo gyvenimo studijų ir minčių rezultatą. Jis ją pradeda prieš rašytosios istorijos pradžią, „miestu, kuris simboliškai buvo pasaulis“ ir baigia „pasauliu, kuris daugeliu praktiškų atvejų tapato miestu“. Per tą trumpą laiką L. M. apžvelgia miestą, kaip svarbiausią žmogiškos kultūros indą, žmogaus religines, politines, ūkinės ir kultūrinės raidos motiną.

Kai buvo įkurti pirmieji miestai, vienas senas Egipto metraštininkas sako, kad įkūrėjo tikslas buvęs „pastatyti dievų šventyklose“. Būsimųjų miestų prasmė iš esmės nebus kitokia: juose reikės sutelkti vi-

Žodžiai iš Lietuvos

(Atkelta iš 1 psl.)
nai siaurame bičiulių ratelyje ji skaitoma, įvertinama.

— Idomu, kaip padorus lietuvis vertina tokius partijos pirmon eilės išskirtus rašytojus kaip Venclovą, Mieželaitį ir kitus patarius? Kaip priimamas Putinas, Vienuolis, Simonaitytė? Smerkiama ar teisiama Šalomėja Nėris?

— Venclova, Mieželaitis ir kiti panašūs vertinami kaip rusų politikos šampūtojai. Pirmajam dargi daugelio nepripažįstamas netgi rašytojo vardas. Be to, ir darbuojasi jis sovietų veidmainiškos „taikos bare“. Sakoma, žinių turi nemažai, bet pinigų nemažiau, po Kiniją sugeba keliauti, na, ir sovietinei propagandai tinkamas. Tai dabartinis sovietinis aristokratas. Mieželaitis žinomas kaip dirbęs kitame okupantams nesiklijuojančiame bare, dainuodamas daineles apie „broliškas draugystes“.

Putinas, Vienuolis, Simonaitytė daugiau gerbiami už jų praeities kūrybą. Putinas nepersenausiai parašė stambų romaną „Sukilėliai“, kuris tačiau ypatingo susižavėjimo iš literatų pusės nesulaukė. Ankstyvesnieji jo eilėraščiai, daugumoje simbolinio pobūdžio, dabar oficialiųjų nepropaguojami. A. Vienuolis labai mylimas ir kaip žmogus ir kaip rašytojas. Tai buvo vienas iš nedidelio tenykščių rašytojų, kurie išdrįsdavo sovietams tiesą į akis pasakyti apie jų kolonialistines užmačias. Jo okupacijos metais parašytas „Puodžiunkiemis“, kaip visiems žinoma, buvo daugyšk šliufoutas ir perdirtas sovietų cenzorių, kol prarado visą savo pirmykštį veidą. Tas pasakytina ir apie kitus jo kūrinius, ypač pjesę „Prieblandoje“. J. Simonaitytės šlovė tebegyvuoja iš „Aukštųjų Simonijų likimo“ laiku. Mėgstami tačiau ir jos dabartiniai kūriniai, kurių tematika daugumoje taip pat iš Mažosios Lietuvos.

Šalomėjos Nėris klystkelės nenustūmė jos užmarštin kaip poetės; ji yra mėgstama ir jai atleidžiama šiandieninėje Lietuvoje. Prieš stiliaus lengvumą ir meninį posmų grožį jos pozicijoje nublanksta tos pavienės stalinizmo tirados, kurios istorijos ironijos dėka ir sovietuose atsidūrė jau už įstatymo ribų. Ir tikima, kad Šalomėja iš tų klystelių spėjo išeiti dar paskutiniais savo gyvenimo metais. Prieš kurį laiką naujai išėjęs jos kūrybos tritomis tam tikru laipsniu buvo daugeliui sensacija, kai visa eilė anksčiau nežinotų, nespausdintų arba primirštų jos eilėraščių buvo viešai paskelbta.

— Ar žinoma Lietuvoje kiek plačiau išnykė mūsų tremties literatūros situacija? Kurį laisvųjų rašytojų vardai yra pasiekę tėvynę ir literatūsus žmogaus veiklos rūpesčius. Miestą dabar reikia vaizduotis ne kaip svarbiausią valdžios ar biznio vietą, bet kaip esminį organą, skatinantį naujos žmogiškos asmenybės reikimąsi. Senas išskyrimas žmogaus gamtos, miestiečio ir kaimiečio, piliečio ir svetimšalio, jau nebepali būti teisingas. Modernus susisiekimas visą žemę paverčia kaimu, o to pasėkoje ir smulkiausia apylinkė turi būti planuojama kaip platastnis pasaulio darbo modelis. Ne pramonė, bet auklėjimas pataps jo veiklos centru. (The City in History by L. Mumford.)

— Ar žinoma Lietuvoje kiek plačiau išnykė mūsų tremties literatūros situacija? Kurį laisvųjų rašytojų vardai yra pasiekę tėvynę ir literatū-

— Muzikinis Lietuvos gyvenimas yra, palyginti, aktyvus. Pabrėžtina lietuviškos muzikos vyravimas Juzeliūno baleto „Ant marių kranto“. Pats baletas labai mėgstamas Lietuvoje ir pasižymi turtingu pastatymu. Pažymėtina taip pat ir baletas „Audronė“. Iš naujesnių operų didesnę pasisekimą turi Klovos „Pilėnai“. Lietuvių liaudies melodijos dėl savo subtilumo, grakštumo sėkmingiau pritaikomos baleto muzikoje. Stipriausiu kompozitoriumi laikomas Juzeliūnas. Paskutiniais metais jis naujai, talentingai harmonizavo žinomą tautinę dainą „Lietuva brangi“, kurią įspūdingai atlieka Vilniaus universiteto liaudies dainų ir šokių ansamblis. Šis kūrinys nebyliu cenzūros įsakymu yra beveik draudžiamas plačiau išpildyti scenoje, kaip žadinas gilų patriotinį jausmą. Šlegiančiai veikia sovietų parėdymai, kad pvz.

ra besidominčių yra žinomi? Kiek ir kokių knygų yra prasišveržę Lietuvon pro geležinę uždangą? Kokį įspūdį jos padaro skaitytojams?

— Platesnei visuomenei daugumoje tik bendrais bruožais yra žinoma apie lietuvių literatūrą Vakarų pasaulyje. Egzistuoja nuomonė, kad čia daug kurlama. Tam dalnai padeda ir vietinė sovietų spaudos kritika, protarpiais išsitaranti šonykštės literatūros, meno atžvilgiu. Ilgimasi Lietuvoje visos eilės rašytojų, poetų, menininkų, kaip V. Krėvės, B. Brazdžionio, dailininko Varno ir kitų, buvusių laisvosios Lietuvos kultūrinio ir mokslinių darbuotojų. Jaunosios jėgos mažiau žinomos.

Daug plačiau pažįsta šonykštis lietuvių kūrybinius laimėjimus atitinkamų sričių kolegos Lietuvoje. Bene daugiausia žinoma Lietuvoje apie muzikų pasiekimus, apie Lietuviškosios enciklopedijos leidimą, kas tiesiog stebina visus, apie lietuviškos dainos ir liaudies šokių bujojimą Amerikoje. Tam žymiu mastu padeda ir kultūrinio gyvenimo informacija į Lietuvą per Amerikos balsą, ypač sekmadieninės jo laidos. Kiek žinoma, Lietuvon iš čia patekusios knygos eina iš rankų į rankas, ypač pas studentus filologus.

— Kurie lietuvių dramaturgai ir kurie jų veikalai ilgiausiai išsilauko scenoje?

— Tur būt, visų populiariausi draminiai kūriniai, kurie su milžinišku pasisekimu ėjo scenoje, buvo B. Sruogos „Apyaušrio dalia“ (pastatyta Vilniaus lietuvių dramos teatre), J. Kraušo „Herkus Mantas“ (Kauno dramos teatre). Ilgai scenoje išsilaukė ir pasižymėjo aukštu vaidybos meistriškumu Zemaitės „Marti“ (Vilniaus lietuvių dramos teatre). Su dideliu pasisekimu ėjo anksčiau rinkėtos K. Sajos satyrinės pjesės „Lažybos“ ir „Septynios cėzės“ (Klaipėdos dramos teatre). Gastroliuojant teatru su šiomis pjesėmis po plačią žemaitiją, iš tolimiausių vietovių plaukdavo žmonės kaip į atlidus pasijuokti iš savo varšinkų.

— Kas ypač būtų išskirtina muzikiniame dabartinės Lietuvos gyvenime? Kurios operos ypač pabrėžtinos? Ar daug yra tautinių broužių baleto, simfonijų ir pramoginių muzikų? Ar jaučiamą kokia slėgianti slaviško pasaulio įtaka ir kaip žiūrima į moderniškąją vakarietišką muziką?

— Muzikinis Lietuvos gyvenimas yra, palyginti, aktyvus. Pabrėžtina lietuviškos muzikos vyravimas Juzeliūno baleto „Ant marių kranto“. Pats baletas labai mėgstamas Lietuvoje ir pasižymi turtingu pastatymu. Pažymėtina taip pat ir baletas „Audronė“. Iš naujesnių operų didesnę pasisekimą turi Klovos „Pilėnai“. Lietuvių liaudies melodijos dėl savo subtilumo, grakštumo sėkmingiau pritaikomos baleto muzikoje. Stipriausiu kompozitoriumi laikomas Juzeliūnas. Paskutiniais metais jis naujai, talentingai harmonizavo žinomą tautinę dainą „Lietuva brangi“, kurią įspūdingai atlieka Vilniaus universiteto liaudies dainų ir šokių ansamblis. Šis kūrinys nebyliu cenzūros įsakymu yra beveik draudžiamas plačiau išpildyti scenoje, kaip žadinas gilų patriotinį jausmą. Šlegiančiai veikia sovietų parėdymai, kad pvz.

Europoje vyrauja prancūzų ir italų filmai

JAV filmai nebeteko savo pirmaujančio vaidmens. — Menkystės ir aukštas lygis italų gamyboje. — Vokiečių filmai nebeatsigauna.

V. ALSEIKA, Vokietija

Filmų pramonė pergyvena krizę ne tik Amerikoje, bet ir Europoje. Iš paskirų europinių kraštų pranešama apie vis mažėjantį kino teatrų lankytojų skaičių, mažesnes pajamas. Paimkime vakarų Vokietiją.

1961 metais filmo nuomavimo kontorų apyvarta, palyginus su 1960 m. čia sumažėjo 18 milijonų markių (4.5 mil. dol.). Kino lankytojų skaičius krito 9.1% ir jis siekė 609.6 milijonus. Berlyne atsiradus užtvaroms, vak. Berlynas neteko lankytojų iš rytinio Berlyno ir... ligi 5—6 mil. DM. pajamų per metus. Panaši padėtis ir kituose Europos kraštuose

Vyrauja prancūzų ir italų filmai

Po karo Europos ekranuose, ypatingai Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje vyravo JAV gamybos filmai. Tačiau po 1950 m., kai dėl televizijos konkurencijos smarkiai nukentėjo ir JAV filmų pramonė, padėtis pasikeitė. Negalima būtų tvirtinti, kad JAV filmų būtų rodoma mažai. Hollywoodo gamyba Europoje vis dar vertinama ir yra publikos dalis, kuriai vad. wild west filmai ar gangsterių istorijos tai būtinai patiekalas. Šiuo atveju jaunimas vis dar neatsisako tų filmų ir daugiausia jiems (pvz. vokiečių didelių ir mažesnių miestų) kinai kiekvieną savaitę galį nuo 10 val. vak. rodo specialiai, dažniausiai senus kovbojinius ar kriminalinius filmus. Jiems publika garantuota.

Bendras vaizdas gi toks, kad šalia JAV filmų nemažiau importuojama prancūzų, italų ir kiek britų gamybos filmų. Šių kraštų filmai jau nuo seno laikomi meno požiūriu pirmaujančiais ir tik retas hollywoodinis, kad ir spalvotas filmas, sugeba įgyti didesnes simpatijas už prancūzų Duvivier, ar Clair, ar naujosios bangos kūrėjų, ar italų Fellini ar Antonioni sukurtus filmus.

Vokiečiai masiniai sekė žydų vargus

Eichmano byla, jos platus referavimas spaudoje, televizijoje buvo užsienių laikomas šio metu tūliu fenomenu. Kitas neįprastas reiškinys, tai tokio "Exodus" filmo pasisekimas masėse — štai, didesniuose miestuose (Stuttgart, Muenchen) šioji žydų odiseja, Premingerio ne visai vykusi atkelta į ekraną, ekranuose sugebėjo išsilaikyti net po 3—4 mėnesius. Tuo tarpu šis filmas buvo juk ganėtinai persunktas žydiškumo, simpatijos žydams dvasia. Tokį reiškinį tenka aiškinti gal tuo, kad publiką traukia turtingo pastatymo, spalvingi, gal net per ilgai filmai ir geri aktoriai. Panašiai buvo su "Ben Huru", su "Spartacus" ir tas pat vyksta su JAV ir vokiečių kritikos gerokai išvanotu "Karalių karalium" ir brangiąja "Kleopatra"

Talkomasi prie žemumo skonio žiūrovų...

Jei Hollywoodas televizijos sėkmės priglušintas ėmėsi gaminti milijoninius filmus, spalvingas epopėjas, istorinius, klaičiai iškraipytus filmus, tai jo pėdomis pasekė ir europiniai filmų kūrėjai. Išradingiausi pasirodė italai. Sekdami posakį, kad masėms reikia reginių

(panem et circenses), duonos gi pakanka, italai griebėsi spalvotų, istorinio turinio filmų ir jų turinys būtinai turi būti monumentalus, avantiūristinio pobūdžio, su istorinėmis figūromis ir... vyrais — stipruoliais priešaky. Prieš pora su viršum metų gimė jų idėja su Herculesais ir su importuotais raumeningais vyrais (tačiau jokiais aktoriais, a la Reeves ir kt.) ir italai sugebėjo užkariauti pirmiausia JAV kino lankytojų mases, ypač jaunimą. Milijoninės pajamos juos paskatino Hercules seriją pagausinti net ligi 30-ties, o šalia jo jų filmuose tiesiog knibžda barbarai, totoriai, vikingai, korsarai, trojiečiai, faraonai, sugauti ir vėliau išsilaisvinę vergai ir... jaunos, šviesiaplaukės, nekaltos merginos. Žiūrovų filmams atsiranda, gamyba kyla ir nenuostabu, kad italai per metus sugeba pastatyti ligi 150 ir daugiau filmų ir dar stato bendros gamybos filmus su prancūzais, amerikiečiais, pagaliau ir šiuos išleidžia į savo studijas ties Roma. Biznis eina pilnu tempu, tačiau... tatau reiškia, kad 1960—1962 m. kino žiūrovų skonis nepaprastai... kritės.

...bet ir daugiau reikalaujančio žiūrovo

Vėl keistas reiškinys: jei italai masiniai produkuoja menkus filmus (ypač žymėtinasi istorijos faktų žalojimas), tai iš kitos pusės tie patys italai dar nuo Rosselino ar de Sica's laikų sugeba išleisti aukštos meninės vertės, pažymėtino pastatymo filminius kūrinius. Jų Fellini "Saldusis gyvenimas" ir kiti filmai triumfavo ir JAV, o šiuo metu Europoje rimtoji publika gausiai lanko ir pozityviai vertina tokio M. Antonioni "La Notte" (Naktį) ir laukia jo "Draugių". Rimtieji kritikai teigia, kad jis iš neorealizmo perėjęs ir neopaganizmą... Apie italų gamybą teigiamai bylojo ir kai kurie Rossellini ar Fellini veikalai.

Prancūzai arba labai geri, arba labai blogi

Prancūzų filmų tradicijos aukštai vertinamos visoje Europoje ir ypač Vokietijoje. Galima teigti, kad jei prancūzų filmas gerai pastatomas, tai jis tikrai geras; jei pigus ir nerūpestingai pastatomas, tai — jis paskutinis šlamštas. Visi prancūzų istoriniai filmai (kad ir neseniai pastatyta "Cleves princesė") — rūpestingai, skoningai pastatyti. Vykusiai pastatytas ir nauja Dumas "Trijų muškietininkų" versija. Žinoma, Europoje (daliniai ir JAV) jau treči metai publika traukia vad. "naujosios bangos" filmo kūrėjų pastatymai ir... išdaigos. Šalia geresnių filmų pasitaiko ir gerokai silpnų. Tačiau sekėti tų kūrėjų išradingumą filme — jau mados reikalas.

Nauji keliai su Marienbade

Prancūzai drauge su italais vis ieško naujų kelių filme ir šiuo požiūriu, aišku, jie toli nurungė amerikinius gamintojus. Tuo tarpu prancūzų naujoji banga davė tokį Resnais ir jo "Pernai Marienbade" vis dar kreipia europiečių kritikų ir rimtosios publikos dėmesį. Buvo ir kiek kritiškų balsų ("Neue Zeurcher Ztg" filmo

kritikas), tačiau niekas negali nuneigti, kad ieškoma ko nors naujo filme, norima išbristi iš ligišiolių šablonų bei rutinų. Tai sveikintina ir linkėtina, kad amerikiečiai pasektų šiuo pavyzdžiu ir su savo kapitalu jie galėtų daug pasiekti.

Vokiečiai grimsta į kriminalinius siužetus

Didžiųjų europinių kraštų tarpe filmų srity nelaimingiausi — vokiečiai. Jei po 1920 m. jie pirmavo pasauly, jei jie davė pasauliui tokius Janningsą, Kraussą, Veiditą ir kt., tai po Antrojo pas. karo jų filminė kūryba dar vis tebetino letarę. Nieko nereiškia spindį italų ar prancūzų pavyzdžiai, nieko nepadaeda ir keli gabūs, dažniausiai kitur gimę aktoriai, kaip O. W. Fischer, komikas Henz Ruehmann, Maria Schell, berlynietė Lilli Palmer, O. Hassel ir kiti, ar režisieriai H. Kautner, W. Staudte, ar neseniai iškūps Wicki. Tik retas vokiečių pastatymas sugeba patraukti mases. Įdomiausia, kad filmas turi pasisekimą, kai kritikuojama nacizmo laikais, pvz. toks "Kirmes". Daugiausia simpatijų vis turi filmai su senuoju, talentinguoju komiku, vokiškuoju Capinu — H. Ruehmannu.

Vokiečiai imasi ir įvairių autorių romanų, teatrų pjesių nuilmavimų (Maugham, Wilde, Lonsdale, Knittel), tačiau... dėl silpnų scenarijų, režisierių neįsirdingumo filmui... nepatraukia publikos. Belieka kviesti tokį O. W. Fischerį ar L. Palmer, ir tik tokiu atveju filmas pavyksta kiek "išvežti". Pastarųjų poros metų naujiena, tai vokiečių filmų gamintojų mėgavimas kriminalinių filmų siužetuose su ypatinga pagarba Edgar Wallace veikalų temoms. Šių pastarųjų nufilmuota nemažiau penki ir tai publika, pasirodo, traukia. Dar daugiau — vokiečiai grįžo prie 1920 m. Dr. Mabuzės kriminalinių, klaičių istorijų kartojimo ir leidžia seriją po serijos. Publika? Taip, jaunimas ir žemo skonio žiūrovai godžiai lanko. Tačiau drauge tai įrodo, kad vokiečių filmų gamyba smunka ne tik finansiniai, bet ir meniniu, publikos auklėjimo, jos skonio kėlimo požiūriu. Tuo tarpu teatro srityje vakarų Vokietija yra pasiekusi ne vieno gražaus meninio laimėjimo.

— Krikščionybė skelbia, kad mirtis gyvenimą tik pakeičia. Kitaip sakant, krikščionybė teigia, kad mūsų egzistencija pasikartos. —A. Maccina

ALYV... anglis, kūrenimo sistemų įkeitimai ir patalpyrai
BLUEFIRE OIL CO.
DR 3-3683
(24 VAL. TARNYBA)
Zemos kainos, greitas ir sąžiningas patarnavimas
Atstovas V. DOBA, HE 4-5880

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas ir apdraustas perkraustymas
WA. 5-9209 Chicago, Ill.

VYSTI VIU NOTRAUKOS II
AUKŠTOS RŪBOS FOTOGRAFIJOS
MŪSŲ SPECIALYBĖ
PRECIN PHOTO STUDIO
4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2481
(Incorporated)
EDWARDAS ULIS, aly

Garsus kompozitorius Igoris Stravinskis (80 metų) su žmona sutinkami Baltuosiuose Rūmuose prezidento ir jo žmonos. Stravinskis čia buvo pakviestas pietums, kai atvyko Vašingtonan diriguoti savo operos "Karalius Edipas".

LENKIŠKI „KRYŽIUOČIAI“

J. DAINAUSKAS

Chicagoje, "Cristal" kine, rodomas filmas "Kryžiuočiai". Filmas dabartinėje Lenkijoje veikia istisus metus filmuotas ir montuotas. Mums tas filmas įdomus todėl, jog jame tiesiogiai paliejami ir senosios Lietuvos — valstybės bei žmonių — reikalai, pavaizduojamas žalgirio mūšis, Vytautas, Jogaila, lietuviai, anų laikų gyvenimas, papročiai.

Filmas pastatytas pagal istorinį romaną, kuriame H. Senkevičius kai kur prasielkė su istorine tikrove, nors šiaip jis stengėsi laikytis Dluogošo kronikos duomenų. Gi filmo režisierius savo scenarijų parinko vaizdus gana tendencingai, tad romano nukrypimai nuo istorinės tikrovės dar padidėjo. Ryškiausias to filmo tendencijos yra šios: 1) Filme žalgirio mūšį laimėjo lenkai, nors šiaip jame dalyvavo dar lietuviai bei rusai, nurodant, jog lietuviams vadovavo Vytautas, gi "rusams" Lengvenis. Čia režisierius Fordas sekė dabartinės Maskvos tendencijas įterpti į žalgirio mūšio istoriją "rusų" maskolių dalyvavimą, nors tikrumoje kunigaikščio Lengvenio vadovaujami daliniai buvo nuo Smolensko, kuris tada priklausė Lietuvai, gi iš Maskvos kunigaikštystės tame mūšyje nedalyvavo nė vienas karys! 2) Filme mūšiu vadovavo ir, apskritai, viso filmo centrinė figūra yra Jogaila, kuriam režisierius suteikė kaip išvaizdos, taip ir poelgių brožuos, istoriškai užrašytus Vytautui, o ne Jogailai. Vytautas filme pavaizduotas beveik kaip antraeilis statistas, kuris žalgirio mūšyje, tariamai, nesuvaldino jo kio reikšmingo vaidmens. Tai Anglijos valdovų pasiuntinys,

rišasi su tendencijomis, esančiomis ir dabartinėje Lenkijoje visai mažinti Vytauto vaidmenį (pvz. žinomas lenkų istorikas prof. dr. Stefan M. Kuczynski, kuris dabar laikomas vienu geriausių žalgirio mūšio istorijos žinovų, savo straipsnyje "Didysis Kunigaikštis Vytautas legendoje ir tikrovėje", tilpusiame lenkų moksliniame žurnale "Problemy" Nr. 10, 1961 m., visai mėgina griauti kronikininko J. Dluogošo pateiktas apie Vytauto asmenį žinias, teigdamas, kad Vytautas nebuvo didelė asmenybė). 3) Filme lietuviai pavaizduoti kaip visi laukiniai žmonės, apsirengę vien žvėrių kailiais, menkai ginkluoti. Pasalas kryžiuočiams ties Naujuoju Kauru, netoli Nevėžio įtakos į Nemuną, lietuviai surengia primityviai. Apskritai, lietuvių dalyvavimas filme nėra teisingas ir gerokai nukrypęs nuo J. Dluogošo žinių. Did. mistras Ulrikas v. Jungingenas, kronikos žiniomis, buvo užmuštas ragotine lietuvių karių ir užtat, kaip savo prie Vytauto bei Jogailos kojų po mūšio atneša lietuviai. Filme tai "atlieka" lenkų pėstininkai. Panašiai yra ir su kryžiuočių patrankų paėmimu. Jas tada paėmė lietuviai, bet Fordas ir tai priskyrė lenkams. Lenkų riteriai, dvariškiečiai ir net ūkininkai pavaizduoti kaip anų laikų žmonės buvo apsirengę, tuo tarpu lietuviai — pusnuogiai. Tai grubus prasielkimas su istorine tikrove. Kaip tik tais laikais Lietuvoje (1413—1414 ir 1421 m.) du kartus atsilankęs ir savo smulkias pastabas užrašęs Burgundijos bei kio reikšmingo vaidmens. Tai Anglijos valdovų pasiuntinys,

INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS
INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, žincilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiūsti artimiesiems Lietuvon.
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų anksčiau buvusįjį patalpų.
Automobilis galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje
Atidaryta kasdien įskaitant ir sekmadienius nuo 9 v. r. iki 5:30 p. p. Pirmadieniais uždaryta.

riteris Ghillebert de Lannoy no žmonės tai niekšai, farizierai. Čia Fordas laikosi propagandinių Maskvos reikalavimų, pilių statymu bei įrengimu buvo visai tolygūs Vakarams. Trakuose Gh. de Lannoy sutiktos lietuvis savo apsirengimu nieku nesiskyrė nuo anų laikų Burgundijos valdovų rūmų moterų, gi Vytautas bei jo kariai turėjo moderniausias šarvas, apsiginklavimą. Pats gi Vytautas, anot ano anglo, buvo labai galingas valdovas, su kuriuo, kaip su dideliu karvedžiu, skaitėsi ne tik kryžiuočiai, ar Krokuvos dvaras, bet ir totorių ordos bei imperatoriaus Zigimantas. Filmo lietuviai, tai tik lenkų vaizduotėje atsiradę kažkokie pulkainiai pagonys, kuriems kultūra atnešė vien lenkai. 4) Asmenų poelgių atžvilgiu filmas turi tik "juodas" ir "baltas" spalvas. Jame visi "savi" (t. y. lenkai) perdėtai geri, gi Ord-

— Šį rytą šv. mišiose aš atnaujinu savo pasiryžimą, ir kiekvieną dieną aš jį atnaujinu: Kristus turi būti patenkintas manimi. —Kard. Suhard

TERRA
3237 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. 431-4660.
Kristalinis porcelanas (china) slabinas, gintaras, aukso ir kitokios oranžinės, etc., etc. Kainos nu-picintos, pasirinkimas — didelis.
STIRBIS FUEL OILS
Aliejus virtuvei ir krosnims "Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETRAS STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave. Chicago 29, Ill.

MORE ROOM FOR YOU IN '62
GRAND OPENING CELEBRATION
January 2 — January 30
Taupytojams nemokamai
Laikė sausio ir vasario mėnesių, šis gražus 10-puodukų "Collector's Corner" kavos indas su šildytuvu bus jūsų dovana, kada atidarysite taupy-mo sąskaitą padėdami \$500.00 ar daugiau, arba jei tą sumą pridėsite prie savo dabartinės sąskaitos. Viena dovana Seimait ir jūsų sąskaita turi būti padidėjusi mažiausiai \$500 suma, šiu dviejų mėnesių laikotarpyje. Jei Jums patogiau, taupykite prisijusdami paštu. Mes prisijusime Jums dovana.
DOOR PRIZES..
Šis Stereo High Fidelity Console General Electric... AM-FM-Patofono Kombinacija... bus mūsų didžioji dovana—Grand Prize. Bet kas gali laimėti. Nėra "varžybų"... nieko daugiau kaip tik užsiregistruoti. Kiti prizai bus Transistorinis Radijas, Automatinis Kavos Virduolis, ir "Snooz-Alarm" Zadinamasis laikrodis. Traukimas įvyks 1962 m. sausio 30 d. Laimėtojams nereikės čia būti. Jiems bus pranešta laišku.
4 1/2%
DIVIDENDAI išmokami kas metų ketvirtį visoms sąskaitoms
KOVO 31, BIRŽELIO 30, RUGSEJO 30, GRUOD. 31
VAL.: Pirm. 9 v. r. iki 8 v. v.; antr. ketv. penkt. 9 v. r. iki 5 v. v.; sešt. 9 v. r. iki 1 p. p. Treč. uždaryta.
MOKAME UZ INVESTAVIMO SA-TAS
JUOZAS F. GRIBAUSKAS, Vykd. Sekretorius
ST. ANTHONY SAVINGS
and Loan Association
1447 So. 49th Court Cicero 50, Illinois City 242-4395 Suburban 656-6330

PIRMOJI VOKIEČIŲ KOLONIZACIJA PABALTIJY

VYTAUTAS SIRVYDAS

Henriko Livonijos Kronika

Lotynų ar vokiečių kalbos nemoką lietuviai dabar galės anglų kalba pasiskaityti vieną pirmųjų Pabaltijo kraštų istorijos raštų, nes Wisconsinas utas išleido prof. James D. Brundage vertimą Heinrich Chronicon Livoniae vardu The Chronicle of Henry of Livonia. Tai pirmas toks vertimas anglų kalba (1961 m., 262 p., \$5). Čia, vertėjo žodžiais: "surašyta veik viskas, ką iš tikrųjų žinome apie pirmutinius Vakarų krikščionybės žingsnius Pabaltijo krašte". Sykiu pavaizduojama ir pradžia vokiečių agresijos senovės Estijoje ir Latvijoje bei tų kraštų kolonizavimas. Kronika apima 1180—1227 m. tarpsnį — mūsų karaliaus Mindaugo ir jo tėvo laikus, kada Lietuvoje kūrėsi pirmoji apjungtoji mūsų nepriklausoma valstybė. Tai laikai prieš kryžiuočių isikūrimą Prūsijoje (1233 m.). Padauguvyje nuo 1202 m. veikė Kalavijuočių ordinas.

Nei Mindaugo, nei jo tėvo Henrikas neįvardina, bet pavaizduoja daugelį lietuvių karų žygių prieš Rygą, prieš Estiją, Latgaliją ir Pskovą; pasakoja apie lietuvių sąjungas su Gericikės ir Polocko slavais kunigaikščiais; įvardina lietuvių kunigaikštį Svelgaitį ir jo žygi; sako, lietuvių kariuomenė turėjusi gerus vežimus ir roges savo žygiams, nekalbant apie žirgus; jos ginklai būdavo goždžiai graibstomi; mini kuršius, sėlius, žemgalius ir latgalius; užrašo ir vieną latvišką žodį ("draugs") bei 8 suomiškų lyvių. Autorius nesulaukė Saulės mūšio (1236 m.), kuris Kalavijuočių ordiną palaužė ir apie kurį kitas kronikininkas sako: "mich jammert manches hel-des lip" (man skaudus daugelio karžygių žuvinimas).

Kas buvo tas Henrikas? Jį savinasi vokiečiai ir latviai. Prof. Brundage linkęs manyti, kad Henrikas yra gimęs 1188 m. Saksonijos Poppendorf kaimelyje. Jo tėvas gyveno iš, amerikietiška tariant, "real-estate" verslo ir šio reikalais, sakoma, važinėjęs Livonijon. Spėjama, kad jo sūnus 1205 m. atvyko irgi Rygon padėti vyskupui Albertui. Išventintas kunigaikštis 1208 m. ir pasiūstas į Imerą latvių krikščionys. Ten pastatę bažnyčią ir vietovę praminę savo gimtinės vardu Pappendorfu, kur ir gyvenę iki senatvės.

Vokiečių kolonizacijos teisintojas

Kroniką rašyti jam išakęs vyskupas Albertas, norėdamas pateikti savo darbų pranešimą į kraštą atsilankiusiam popiežiaus legatui Modenas Wilhelmui, tikėdamasis už tai pakėlimo į arkivyskupas. Henrikas tarnavo legatui vertėju. Prof. Brundage sako: "Henrikas kronikoje pavaizduoja agresingą vyskupą saksa, sugebėjusį pasidaryti sau teokratinę valstybę Pabaltijy. Jis nušviečia vokiečių kontrolės isikūrimą, nuskurdinant ir aplėšiant vietos gyventojus. Kronika svarbi ne vien Vokietijos ir Europos istorijai, bet aiškiai rodo ir klaidas bei nelaimes, kurias šis viduramžių žygis padarė, užkraudamas tariamai aukštesnę technikos kultūrą "atsilikusioms" kraštui. Ir kronikininkas ir jo aprašomieji veikėjai tvirtai tikėjo savo žygių teisėtumu ir nauda, kurią manė ne-

šą nukariaujamiems lybiamis ir latviams. (Mūsų dr. A. Maiceina sako: "Nešė kryžių, bet ne tuo galu į rankas paėmė".) Kalavijuočių nuotaikos krašto gyventojų atžvilgiu buvo daug kuo panašios į dabarties vokiečių pažiūras "atsilikusių" nuo Vakarų pasaulio kraštų atžvilgiu. Todėl Henriko kronika tegul būna pasarga visiems, siekiantiems savo kultūrą primesti jos neturintiems ir jos nenorintiems.

Lietuviai Ylos pavarde pirmuose kronikos puslapiuose patirs, jog jų pavardė gali būti ir suomiška, nes pirmasis vokiečių misionierius Meinhardas (1180 m.) Ylos kaime vokiečių kalba apimanti autoriaus matytą 1280—1290 tarpsnį, turi žymiai daugiau medžiagos. Todėl ją mūsų istorikai ir yra labiau tyrinėję (Z. Ivinskio straipsnis "Eiliiuotoji Livonijos kronika ir jos autentiškumas", Židinys, nr. 24, 1936 m.). Henriko kronikoje istoriką stebina gausa dažnų ir tolimų lietuvių žygių. Be abejo, žygiai supažindino ne vieną lietuvių didiką su krikščionyste (vienas jų, Daumantas, netrukus valdė Pskovą ir tapo pravoslavų šventuoju). Ši pažintis gal pailgino ir Mindaugui priartėti prie krikščionys. Gaila, kad tada neatrodė lietuviško Henriko, lietuviškai tų laikų kronikai parašyti! (Idomu, kad ano šimtmečio įvykiai ir ano šimtmečio lietuvių vaizduojami šiemet premijuotame ir dabar "Drauge" spausdinamam J. Kraliausko romane "Titnago ugnis" Red.)

Anų laikų lietuviai

Lietuviai kronikoje vaizduojami pavojingais ir stipriais priešais. Jie valdo Dauguvą (abu kraštu), reiškia, Rygos vokiečių pirklių kelią pas savuosius ir slavus Polocke ir Smolenske. Jie puola (1201 m.) Livoniją ir ją terioja. Viesthardas (Vizgirda?), žemgalių vadas, "prisimindamas karus ir kentėjimus, lietuvių visai žemgalijai pridarytus, nes jie dažnai tą kraštą puldavo ir puldinėdavo, ruošė keršto žygi prieš lietuvius ir prašė Rygos tautos". Kitoje vietoje sakoma: "Šį kartą lietuviai atžygiavo į Kokenhuseną (pusiaukelyje tarp Rygos ir Daugpilio), norėdami taikos ir laisvo kelio Estijon. Kadangi estai dar nebuvę apsikrikščiję, taip suteikta ir taika ir laisvas kelias. Lietuviai tuojau susibūriavo ir ramiai latvių žemę perėję puolė estų Sakaliją".

Puldinėta ir slavai. Henrikas pasakoja: "Grįžę iš žygio prieš Livoniją ir Latgaliją į Pskovą, rusai patyrė, kad miesto dalį nudeginę lietuviai (1213 m.)". Rusų kronikos pasakoja apie lietuvių puolimus tolimo ir turtingo Nougardo: 1200 (tada iš mažo būrio lietuvių kritę 80), 1217, 1223, 1225 (lietuvių jau buvę 7,000, žuvę, girdi, 2,000), ir 1229. O 1262 m. Tautvila valdė Polocką ir jo 500 vyrų pulkas talkino Nougardui.

Ypač vaizdus šis Henriko pasakojimas: "Gericikės valdovas Vsevolodas visados buvo katalikų priešas. Jis vedė vieno galingesniųjų lietuvių valdovų (Daugeručio) dukterį ir todėl buvo tartum vienas jų, nes žentas, draugiškumo ir giminytės saitais susirišęs, dažnai būdavo jiems vadu persikelti per Dauguvą ir aprūpindavo juos maistu, puolant Rusiją, Livoniją ir Estiją. Tuo metu lietuviai buvo tarsi viešpačiai, bijodavo dėl jų net mažais kaimais gyventi. Net namus apšėdami, latgaliai negalėdavo tamsiuose miškuose pasislėpti, nes lietuviai visados ir visur įtaisydavo spąstus, juos išgaudydavo, kai kuriuos užmušdavo, kitus pavergdavo, parsivesdami savo kraštą, o turta pasigrobdavo. Rusai taip pat bėgo į miškus iš savo kaimų nuo lietuvių it zuikiai, nors lietuvių ir nedaug pasirodydavo".

Gaila, kad neturime lietuviško Henriko

Nors iš Henriko kronikos

M. Andriolis

Lietuvos miškus

Lietuvos istorikas gali nemaža brangių informacijų pasisemti, bet sekanti kronika, vadinama Eiliiuotoji (nes rašyta eilėmis vokiečių kalba) apimanti autoriaus matytą 1280—1290 tarpsnį, turi žymiai daugiau medžiagos. Todėl ją mūsų istorikai ir yra labiau tyrinėję (Z. Ivinskio straipsnis "Eiliiuotoji Livonijos kronika ir jos autentiškumas", Židinys, nr. 24, 1936 m.). Henriko kronikoje istoriką stebina gausa dažnų ir tolimų lietuvių žygių. Be abejo, žygiai supažindino ne vieną lietuvių didiką su krikščionyste (vienas jų, Daumantas, netrukus valdė Pskovą ir tapo pravoslavų šventuoju). Ši pažintis gal pailgino ir Mindaugui priartėti prie krikščionys. Gaila, kad tada neatrodė lietuviško Henriko, lietuviškai tų laikų kronikai parašyti! (Idomu, kad ano šimtmečio įvykiai ir ano šimtmečio lietuvių vaizduojami šiemet premijuotame ir dabar "Drauge" spausdinamam J. Kraliausko romane "Titnago ugnis" Red.)

is Haličo - Voluinės rusų kronikos galima išskirti ypatingą gudiškai rašytą "Lietuvišką kroniką" (žiūrėk ir Liet. Enc. straipsnį apie Mindaugą). Ją rašęs kažkoks vienuolis menamame pravoslavų Naugarduke. Žinoma, kad Mindaugo sūnus Vaišvilkas krikščionys pravoslavų ir kur tai Nemuno krante, "tarp Lietuvos ir Naugarduko" pastatė vienuolyną. Menamoji kronika vaizduoja Mindaugo, Trainaičio, Vaišvilkos, Švarno ir Traidenio valdymo tarpsnius kiek kitiokiškai, negu Haličo - Voluinės tikroji kronika.

Pražilimas — nevisuomet senatvės reiškinys

Siais laikais galima matyti nemažai jaunų žmonių su pražilimais plaukais. Iki šiol buvo paplitusi tradicinė nuomonė, kad kiekvienas žmogus anksti pražilsta, turėdamas nuolatinį rūpesčių, nemalonumų ir kt. Žinomas gydytojas Dr. W. Alvaras, kuris bendradarbiauja Chicagos dienraštyje Sun-Times rašo, jog jis dažnai gauna laiškus iš motinų, kurios skundžiasi, kad jų dukterys tarp 15—30 metų amžiaus jau turi žilų plaukų ar visai pražilusos.

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai. Tais. UZ patarimą, vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalyvų Piguos paveikslėlis. Lempos.
J. M. I. G. L. I. N. A. S.
2549 W. 99th St. U. S. A. PR 6-1063

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI IR SIENOS
J. Rudis
Tel. Cliffsides 4-1050

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

4 1/4%
METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, išgijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi sutalpuos pinigus, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MOVING
Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumu
A. VILIMAS
3415 S. Litanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F. S. L. I. C.
Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS

GAZO APSILDYMO KROSNŲ IŠPARDAVIMAS:
SIEGLER, MONOGRAM, MOORE
ir daugelio kitų firmų
nuo \$12.95 ir aukščiau

Specialus išpardavimas išstatytiems pavėžėjams. 3-ju dalių Sectional svečių kambario komplektas ir 2-ju dalių svečių kamb. komplektai ir miegamųjų kamb. komplektai.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiulį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PProspect 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 9:30, kitomis dienomis nuo 9 iki 6 v. v. Sekmadieniais abi krautuvės atidarytos nuo 12 iki 5. Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidara tik 6211 South Western Ave. krautuvė.

Ne visi vaistai yra pagaminami vaistų gaminimo laboratorijose. Daugelį receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvėrimas ir išsėrimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujaujų ir vėliausių išrastų.

DARGIS DRUG STORE
CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEEmlock 4-6050

VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštadienį 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždarėta.

Šis žymus gydytojas teigia, pražilimą. Jis pataria tokius kaip jo nuomone pražilimas atvejais pas gerą kraujo spaudimą amžiuje atsiranda tik tada, kad kai kurie žmonės atsisakė mažiausios kraujo spaudimo, mažakraujystę, imtis priemonių sustiprinti kraują, ir žmonės turintieji tos ligos atsią formą turi palinkimo į ligas pranykti. (jv)

Drink
LEMON-ICE LIQUEUR

Prie užkandžių gerti:
STUMBRINĖ, ZUBROVKA ir SKAIDRIJA

Prie kavos likerius:
LEMON-ICE, MIDUOLJ

Dėmesio!!! — Šiuos gėrimus reikalaukite tikrai su JEROME Co. pilstytuvės lebeliu. — Rekomenduojame vokiškos firmos WALL FLEISCHHAUER likerius **MOCCA ir CHERRY**

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
JANUARY — SAUSIO 25, 26, 27 D. D.

EXSHAW 80 PROOF FRENCH COGNAC	Fifth	\$3.98
NAPOLEON BRAND OF FRENCH BRANDY or POPULAR BRAND OF 10 YR. OLD PORTUGAL BRANDY	Fifth	\$3.39
ROPHI THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. V.	Fifth	\$4.89
RICCA DONNA IMPORTED VERMOUTH Dry or Sweet 30 oz. Bottle		\$1.19
COEUR DE FRANCE IMPORTED LIQUEURS CHERRY, CREME DE CAFE, BLACKBERRY	Fifth	\$2.98
IMPORTED GERMAN WINES 1960 VINTAGE RUEDESHEIMER, MAY WINE, LIEBFRAU-MILCH, OPPENHEIMER, MOSEL-BLUMCHEN	Fifth	.89c
NEW YORK STATE CHAMPAGNE PINK CHAMPAGNE, SPARKLING BURGUNDY	Fifth	\$1.98
KRON - BRANNVIN OR ANDERSON O.P.A. IMPORTED AQUAVIT	Fifth	\$3.98
RON CANITA PUERTO RICAN RUM Lite or Gold	Fifth	\$2.98

KAM PERMOKETI ir būti nepatenkintu, kad galima įsigyti puikų mažai vartotą betkokios firmos nuo 1956—1961 metų modelių garantuotą automobilį? Duodame 6-ių mėn. garantiją.

VACYS MOTOR SALES
6516 S. Western Avenue, Chicago 36, Ill.
Telef. WAilbrook 5-5121

KVIECIAME APLANKYTI NAUJAS PATALPAS!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas aukštas dividendas numatoma mokėti ant investavimo sąskaitų nuo Vasario mėn. 1 d., 1962 m.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.

VALANDOS: PIRMADIENIŠKAI 9 v. r. iki 8 p. p. ANTRADIENIŠKAI 9 v. r. iki 5 p. p. ŠEŠTADIENIŠKAI 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadienį uždarėta.

Mintys ir komentarai

MOKYMO MAŠINOS

TADAS MICKUS, Grand Rapids, Mich.

Už ir prieš

Amerikos laboratorijose jau yra konstruojamos specialios mokymo mašinos, kurios, jeigu bus pakankamai išvystytos, turėtų padaryti tikrą perversmą mokymo srityje. Dauguma žmonių nemėgs pačios tos minties, ir galima laukti stiprios opozicijos iš mokytojų pusės. Tas mašinas bando pastatyti psichologai - specialistai, kurių sritis yra mokymo proceso analizė. Jų tvirtinimu, šios mašinos neišstums mokytojų iš darbo. Atvirkščiai - jos padėtų mokytojams geriau atlikti savo pareigas.

Klausimai ir mygtukai

Mokymo mašinos kainuos tarp 65 ir 5,000 dolerių. Jų principas yra štai koks: mokiniui pateikiama televizijos tipo ekrane klausimai, į kuriuos reikia atsakyti, paspaudžiant tam tikrus mygtukus. Kol atsakymo nėra, mašina sustoja ir nė krust. Šitai priverčia mokinį atkreipti visą dėmesį į mašiną. Kiekvienas klausimas būna vis sunkesnis ir painesnis.

Nugalėti mašiną gudrumu

Mašinų konstruktoriai mano, jog bus galima padėti mokiniui prisiminti, jeigu niekad nebus galima praeiti pro klausimą, neradus jam teisingo atsakymo. Psichologai taip pat mano, kad mokiniai tiesiog varžysis tarp savęs nugalėti mašiną savo gudrumu, tuo pačiu pasisavinant daug žinių. Viena mašina galės mokyti net keleto dalykų. Amerikos pedagogų

tarpe dar tebėra didelių nuomonių skirtumų apie šią būsimą mokyklų automatizaciją. Be abejonės, būsimieji praktiški eksperimentai su tomis mašinomis parodys, ar bus rimčiau žiūrima į tą metodą, ar ne.

Pavojai ir mokslo metodai

Vienas pavojus tačiau yra. Tokiomis priemonėmis mokyti vaikai gali pasidaryti labai panašūs savo galvojimu vienas į kitą. Tuo būdu gali gerokai būti užslopinta kūrybinė iniciatyva.

Kiti autoritetai dėsto, kad šito nereikėtų bijoti, nes tokios mašinos tiks mokyti tik "sausuosius mokslus" - matematiką, chemiją, fiziką ir panašius. Iš šios kėrtės žiūrint, atrodytų, kad lygiai svarbu būtų duoti vaikams daugiau supratimo apie pasaulio istoriją, geografią bei pasaulėžiūras ir išmokyti bent vieną svetimą kalbą, prieš bandant patobulinti mokslo metodus.

Toli iki tobulumo

Būsimiems Amerikos piliečiams ateities pasaulyje teks bendrauti ir sugyventi su kitomis tautomis, o šio laiko mokyklos tam bendravimui jauniui neparengia. Gal būt, tos mokymo mašinos kaip tik laiku bus paruoštos, kad padėtų įvykdyti mokyklų reformą šiame krašte, kurios reikalą iškėlė erdvės lenktynės su rusais ir pastarųjų laimėjimai, smarkiai sukrėtę iki tol vyravusią nuomonę, kad šio krašto mokyklos yra pačio tobulumo įsikūnijimas.

Konfliktas tarp kultūrininkų ir administracijos Lenkijoje

Varšuvos universiteto profesorius, kurio sukurtas paskutinis vaidinimas buvo administracijos organų nuimtas nuo scenos, gavo vadinamo Krzywe Kolo Diskusijų klubo šių metų premiją.

Krzywe Kolo reiškia - Kreivasai Ratas. Tai vienintelis organizuotas laisvesnis debatų forumas Lenkijoje. Jo savaitiniuose susirinkimuose dalyvauja Lenkijos įžymybės. Čia svarstomi net tokie "karšti" dalykai kaip antisemitizmas Lenkijoje, o paskutinę savaitę, kada buvo suteikta premija, buvo svarstoma žodžio laisvė. Čia ir buvo pranešta, kad dėl savo literatūrinių laimėjimų premiją gauna Leszek Kolakowski. Nebuvo skelbiama smulkesnių paaiškinimų, kodėl ta premija skiriama jam.

Kolakowski yra 35 m. amžiaus, Varšuvos universiteto profesorius, marksistas, bet parašė satyrą, pajuokiančią vyriausybę ir biurokrtiją, pavadintą "Įėjimas ir išėjimas". Po keturių pastatymų sausio mėnesį Atheneum teatre šis vaidinimas buvo uždraustas. Veikale vaizduojami šeši pacientai, sėdį dentisto laukiamajame. Jie kalbasi apie sunkų laukimą atvykstančio dentisto. Publika lengvai atpažįsta, kad čia pasijuokiamas iš laukimo komunistų žadėtosios žemės. Pacientų atsiliepiamai yra pavyzdžiai žmonių pažiūros į komunistą.

To vaidinimo premjerą Varšuvoje aplankė kompartijos kultūros "sargai" ir, atrodo, rado jį toleruotiną. Tačiau ket-

virtame pastatymė buvo atsilankę Varšuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius Valentij Titkov. Jis buvo kitos nuomonės. Sekančią dieną, kaip praneša "New York Times", jis iškėlė šio vaidinimo klausimą kompartijos centro komitete ir dar neatėjus tos dienos vakarui "Įėjimas ir išėjimas" buvo uždraustas.

Krzywe Kolo savo šia premija parodė daug drąsos. Visi kiti literatūros žurnalai ir organizacijos - šiemet "vienbalsiai" susilaukė nuo premijų skelbimo. Klubas Krzywe Kolo yra raudonosios administracijos tiiriamas ir tardomas. Vienas klubo narys - komunistų

KARPENTERIS

Visokių namų, garažų, vidaus ir išorės, didelių ir mažus pertvarkymus, virtuvės spinteles darau labai prieinama kaina.

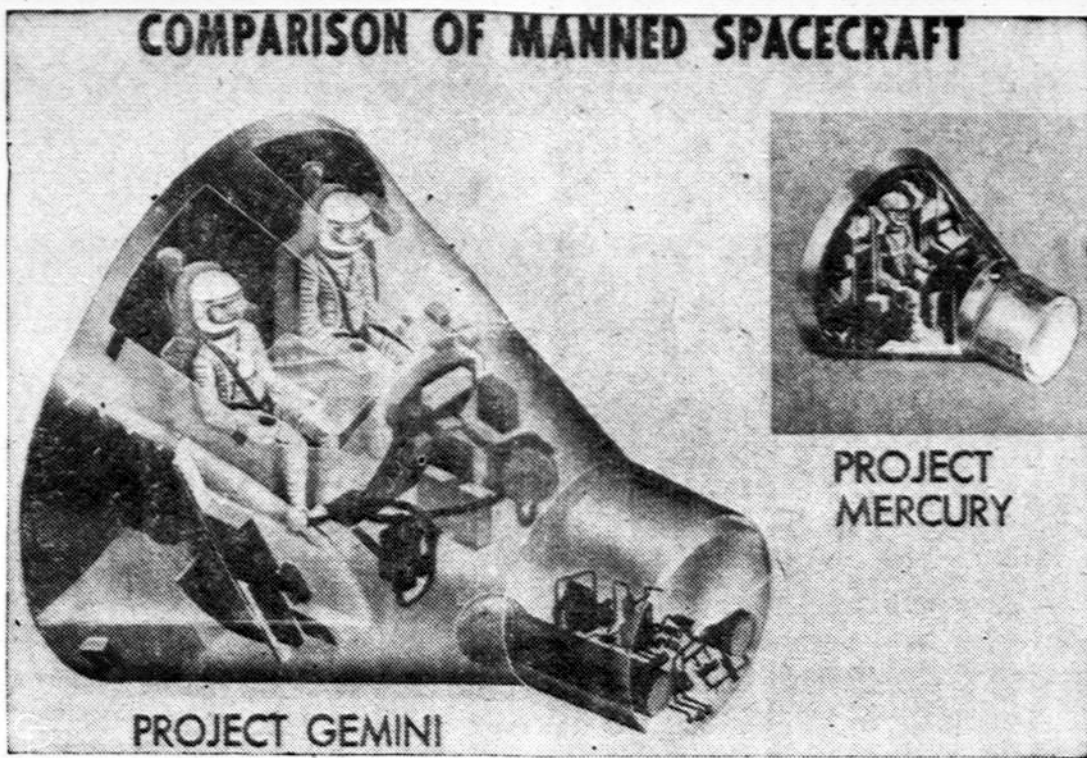
IGNAS
Tel. HE 4-5570

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

PROJECT GEMINI

PROJECT MERCURY

Dviejų kapsulių dydžių palyginimai: Mercury projekto vienam erdvės keleiviui ir Gemini projekto dviem keleiviams.

rašytojas Jerzy Kornacki - gruodžio mėnesį nuteistas kailėti už suintinėjimą aukštiesiems partijoms pareigūnams "nepadorių" laišku. Antras narys - areštuotas įtariant, kad jis prašmugeliuodavo rankraščius lenkų emigrantų žurnalą "Kultura" (Paryžiuje).

Krzywe Kolo susirinkime vykusios diskusijos buvo darymas išvadų iš Varšuvos spaudėjusių diskusijų apie laisvę.

Eilėje straipsnių lenkų mokslineiškai svarstė laisvės padėtį komunistinėje visuomenėje. Lenkijos Mokslų akademijos pirm. prof. Tadeusz Kotabarski turėjo sutikti su klubo nariais, kad Lenkijoje yra "tragiškas konfliktas" tarp inteligentijos ir politinės vadovybės. Jis prašitarė, kad būtini laisvės apribojimai ne visada protingai pritaikomi...

• Lietuvių kunigų sąrašas (elenchus), išleistas Amer. Lie. R. K. Kunigų Vienybės. Redagavo kun. dr. T. Narbutas. Leidinys turi 74 puslapius ir apima visus kunigus, gyvenančius už Lietuvos ribų: Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Kanadoje, Azijoje, Australijoje, Europoje; atskiri sąrašai mūsų vienuolių: pranciškonų, dominikonų, marijonų, saleziečių, jėzuitų ir kitų vienuolynų narių.

NUOŠIRDŽIAI KVICIAME JUS Į MŪSŲ

GRAND OPENING

December 26th through January 30th

Standard Federal Savings, žinoma Jungtinėse Valstybėse kaip viena iš Chicago Stipriausių taupymo organizacijų, kviečia jus atsilankyti į jų naujai padidinto pastato didįjį atidarymą. Atidarymas bus švenčiamas nuo gruodžio 26-tos iki sausio 30-tos. Visiems taupytojams bus nemokamos dovanos ir gausios vaisės visiems atsilankiusiems tuo laiku. Sutaupos uždirba 4 1/4 % ir yra apdraustas Federal Savings and Loan draudimo korporacijos.

Standard Federal turtas yra daugiau nei \$80,000,000.00 su virš \$7,500,000.00 rezervų. Yra paruošta pilna "taupykite paštu" programa, arba, jei įmanoma, aplankyti Standard Federal asmeniškai. Yra daug neapmokamų vietų automobiliams pastatyti.

STANDARD Federal SAVINGS
and Loan Association

4192 ARCHER AT SACRAMENTO, CHICAGO 32, ILLINOIS VIRGINIA 7-1141

Sąrašuose paduodamos gimimo, įsventinimo datos ir adresai. Galė paduodamas sąrašas 1951 - 1961 m. mirusių lietuvių dvasininkų tremtyje, Lietuvoje, išėivijoje, tremtyje, Sibire. Per vienuolika metų mirusiųjų sąrašas jau sudaro stambius 9 puslapius. Leidinys labai vertingas dabarties praktiškam reikalui ir kaip istorinė medžiaga ateičiai.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai. Raštinė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKI MENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmadienį ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Tel. PR 6-8998

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YA 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)

Vėliausio stiliaus batai visai šeimai

3335 So. Halsted Street
Chicago, Illinois

Atidara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM.	\$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK	\$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON	\$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD	\$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC	\$19.95

Zemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulines stabdžių sistemos taisymas (cilindriai, vamzdžiai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniaisiais įrengimais. Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI SIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas Central 6-5206

FREE TRANZISTORINIS RADIJAS

KUOMET NUPIRSITE 800 GALIONŲ KURENAMOS ALYVOS

ARBA

PASTOVUS ŽIBINTUVĖLIS
(Flashlight - nereikia jokių baterijų)

KUOMET NUPIRSITE 400 GALIONŲ KURENAMOS ALYVOS

GAPS PETROLEUM COMPANY
PILNAS APSILDYMO - VESINIMO - TAISYMAS - APTARNAVIMAS

Tel. - PRospect 6-6677 2735 West 63rd Street
Giving Always Perfect Service

Žodžiai iš Lietuvos

(Atkelta iš 3 psl.)

operos librete būtų visada atstovaujama ir draugystė su didžiuoju broliu. Taip ir operon "Pilėnai", kur paimtas herojinis epizodas iš kovų su kryžiuočiais, prilipyta tai, kas nesiderina su istorine tiesa, mažinant pačio heroizmo gilumą. Iš kitų jaunesnių kompozitorių talentingai reiškiasi Balysys, iš taip vadinamų modernųjų — Gorbulskis. Iš vakarietiškos muzikos bene daugiausia jaunimo tarpe yra populiaru lengvoji muzika, džiazas.

— Kuriais mokslais labiausiai domisi bestudijuojantis Lietuvos jaunimas? Ar praktiškieji mokslai Lietuvoje taip pat dominuoja kaip ir čia Amerikoje? Ar netrūksta studentų humanitariniams mokslams?

— Jaunimas domisi visais mokslais. Bet praktiškieji mokslai dominuoja ir Lietuvoje. Vilniuje pirmoje vietoje pagal studijuojančių skaičių stovi humanitariniai, dailės, muzikos ir kt. "nepraktiškieji" mokslai, Kaune atvirksčiai. Iš viso Vilnius yra dabartinio intelektualinio Lietuvos gyvenimo centras. Studentų humanitariniams mokslams nestinga.

— Kas traukia lietuvius kurtis ir apsigyventi Vilniuje: ar intensyvesnis sostinės kultūrinis gyvenimas, ar geresni uždarbiai, ar šiaip nerąšyti pareiga užanspauduoti amžiams Vilniaus lietuviškumą?

Sakyčiau, kad toji nerašyta pareiga, kurią didžiai jaučia ir šiandienos lietuvis patriotas, traukia jį į Vilnių. Vilnius yra ne tik mėgstamas, bet ir labai mylimas. Aš manau, kad ekonominis poveikis čia mažiausias, tuo labiau jaunimo atžvilgiu. Pavyzdžiui, spręskime, kad ir iš to: Vilniuje baigę aukštąsias mokyklas, nelabai nori važiuoti gyventi ir dirbti Kaune (o Kaunas ekonomiškai stovi aukščiau), nenori į kaimą (per liūdna jaunimui ten) ir po kelerių metų paprastai iki 80% išvykusiųjų iš Vilniaus, bet pamilusių jį studijų metu.

se, sugrįžta jin atgal. O kauliečiai studentai daugumas mieliai traukia darbuotis į Vilnių. Kultūrinis gyvenimas Vilniuje nepalyginamai intensyvesnis, betgi jis pats savaime nesukūrė ir tam reikėjo visų Lietuvos tautinių ir patriotinių jėgų, kartais neskiriant ir to, kas kurį net partinis bilietas k'feniujė...

Vilniaus pavyzdys akivaizdžiai rodo, kad sunki tautos kova ir darbas tebeina, kad gyvas dar entuziazmas neapleisti Gedimino pilies, kaip ir gyvas mūsų visų (tame skaičiuje ir tremtinių) tikėjimas iškelti joje laisvės vėliavas.

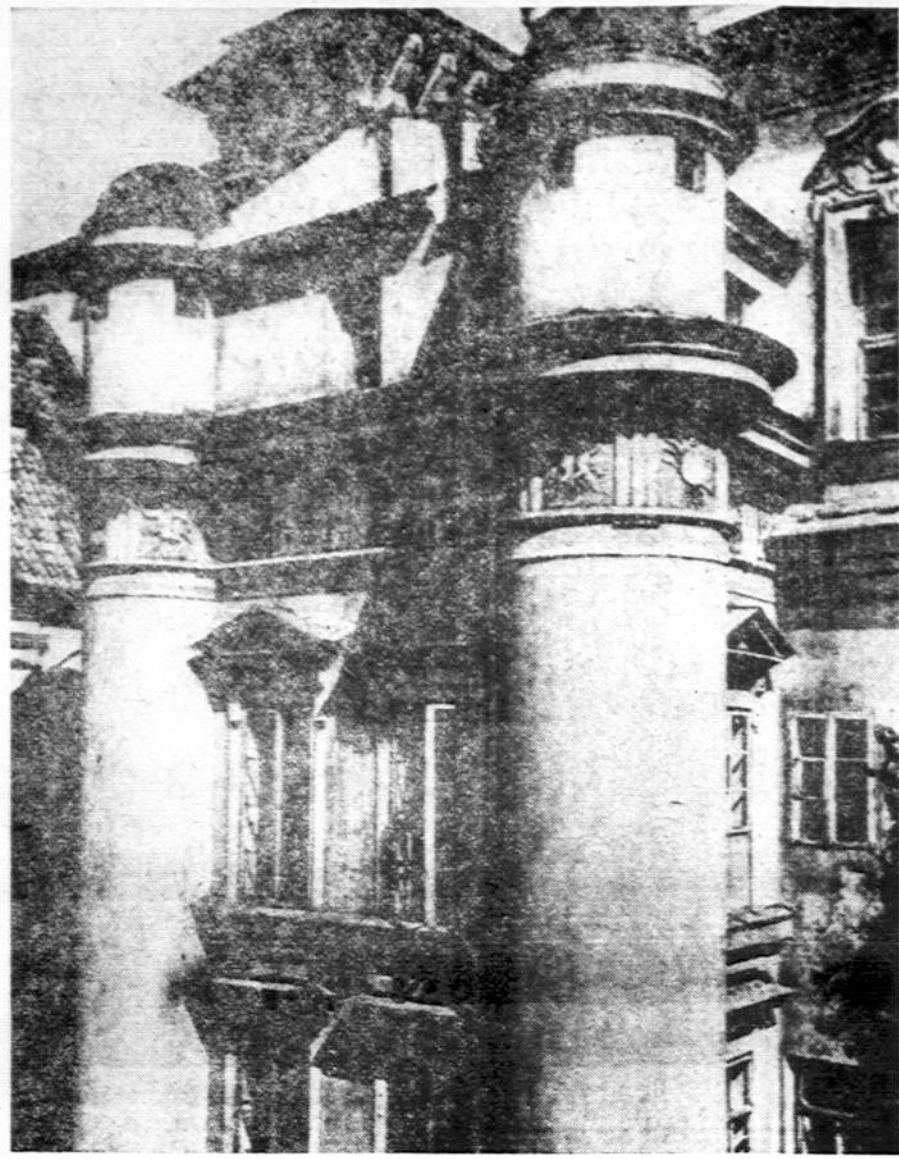
— Kokie pirmieji išpūdziai iš lietuvių kultūrinio gyvenimo laisvajame pasauly ir ko ypač šiam gyvenimui linkėtumėt?

— Tik keletas dienų, kai aš patekau į lietuvių kultūrinio gyvenimo laisvajame pasaulyje centrą. Tokių centru aš matau esant Chicagą. Nespėjau kiek plniau susipažinti su visais jūsų pasisekimais, bet jau pirmas žvilgsnis į nuostabiai gausius lietuviškus naujomis knygomis, laikraščiais stendus, į knygų leidyklas, liuanistikos mokyklą, kūrybines - kultūrinės sandraugas, net gausias lietuviškas radijo transliacijas ir t. t. mane nustebino. Aš žinojau, kad jūs gerai darbuojatės, bet kad taip tikrai sėkmingai ir gausiai, akivaizdžiai įsitikinau tik dabar.

Tad linkiu ir toliau šiame kultūriname darbe dar didesnių užmojų ir pasisekimų! Kartu šis darbas yra ir mūsų tėvynės vadavimo darbas. Laisvės pergalė, o ne baudžiava ir ne melu apvilktas kolonializmas, kyla žmonijos ateities perspektyvoje.

K. B.

• Vilniuje išleistas Lietuvos mokslų akademijos leidinys "Kalbos kultūra". Joje nagrinėjami įvairūs lietuvių literatūros kalbos kultūros klausimai, aiškinama kalbos lyčių daryba, tarties, atskirų žodžių bei konstrukcijų vartojimas, aptariamos būdingesnės morfologijos, sintaksės bei stiliumis klaidos.

Vilniaus universiteto observatorija

Kronika

• Pagerbtas ir J. Grušas. Gruodžio mėn. sovietų Lietuvos spauda rašytojo, dramaturgo J. Grušo 60-čio proga paskelbė straipsnius, išskeldama dramaturgo nuopelnus ypač dramaturgijos srityje. Per penkerius pastaruosius metus J. Grušas davė teatrui penkias pjeses ir jam buvo paskirtos trys premijos. Pagal "Tiesą" (296 nr.) J. Grušo dramaturgija įdomi savo problemomis bei keliamomis idėjomis, gyvenimiškais konfliktais ir charakteriais. Iš būtinio - moralinio pobūdžio J. Grušo pjesių paminėtos "Dūmai" (1955) ir "Vedybų sukaktis" (1955), iš istorinės tematikos pjesių — "Herkus Mantas" (1957) ir "Zigmundas Sierakauskis" (1960). Savo paskutinėje dramoje — "Profesorius Markas Vidinas" (1961) dramaturgas vėl grįžta į dabartį, sprendžias "karo ir taikos, pasaulio progreso ir žlugimo, žmogaus moralinės atsakomybės problemą".

• Jaunosios laureatės. "Eglutė" buvo paskelbusi konkursą savo skaitytojams. Reikėjo parašyti pasaką arba eilėraštį, naudojant 15 duotų žodžių. Kūriniai buvo komisijos vertinami pagal originalumą ir taisyklingą lietuvių kalbos naudojimą. Konkurso mecenatas — kun. dr. Juozas Prunskis. Pir-

mąją premiją (35 dol.) laimėjo Daina Kojelytė, 8 m. (Los Angeles, California), parašiusi pasaką: "Karalaitė ir raganius"; antrąją (25 dol.) — Danutė Bruškytė, 9 m. (Chicago, Illinois), parašiusi pasaką "Algučio sapnas" ir trečiąją premiją (15 dol.) laimėjo Danutė Šliogerytė, parašiusi pasaką "Karalaitė dovanotos akys".

• Antano Vaikšnorio dailės paroda. Žymiojo Clevelando dailininko lietuviu Antano Vaikšnorio, naujaušiu tapybos darbų paroda buvo puošniuose Akrono Art Instituto rūmuose.

MOVING
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš to. Miesto leidimai ir pilna aprauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 8 iki 9:30 val. ryto. Vakaruškos pirmadienį 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlack 4-2413
7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

MOVING
F. KASPARAS
Vietaje ar toli — patyrusių sąžiningas, svarus patarnavimas
TO 3-1262 Cicero, Illinois

PROPOSED RATE ON INVESTMENT ACCOUNTS

4 1/2%

join our stainless club

5 VIENETŲ PEILIO - ŠAUKSTŲ SETAS TAUPYTOJAMS DOVANŲ

Mūsų turtas viršija \$21,000,000

VALANDOS:

Pirmad.	nuo 9 iki 4
Antrad.	nuo 9 iki 4
Trečiadieniai	uždaryta
Ketvirt.	nuo 9 iki 8
Penktad.	nuo 9 iki 6
Šeštadiend.	nuo 9 iki 1

District Savings

AND LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street • Chicago 8 • CLiffside 4-0103

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

SAUSIO MĖNESIO INVENTORIAUS IŠPARDAVIMAS PAS BUDRIKĄ

Namų rakandų, televizijų, refrigeratorių ir auksinių daiktų. Didelis pasirinkimas rakandų pigiau ir brangiau už žemesnes kainas kaip kitur, ant lengvų išsimokėjimų.

2 dalių Parlor Setai nuo \$88.00 iki \$400.00
3 dalių Sectional Setai nuo \$148.00
3 dalių Miegamojo kambario setai nuo \$89.00 iki \$450.00
5 dalių Dinette setai nuo \$39.00
Vilny karpetai 9x12 nuo \$39.00
Minkštos kėdės, Matracai, Saldytuvai, Dulkių valytuvai, Gaziniai pečiai, Skalbiamos mašinos, Stalikai, Rašomos mašinėles, Lempos, Televizijos, Radijai, Phonografai, Gintaras, Laikrodėliai ir Auksiniai daiktai.

BUDRIK FURNITURE
3241 So. Halsted St.
Tel. CALumet 5-7237
Atdara pirmad. ir ketvirtadieniai iki 9 val. vakaro
Sekmadieniai 11-5 val.
Budriko radio programos sekmad. iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2 iki 2:30 valandos po pietų.

JOHN W. PACHANKIS MONUMENTS

C. VITKAUSKAS-VITKUS
6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Didžiausias paminklas švediško juodo granito Chicago apylinkėje

Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet

VALANDOS:

Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad. nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visa diena
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GROvehill 6-7575

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotą. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4 1/4%

DRAUGAS, šeštadienis, 1962 m. sausio mėn. 27 d. 7

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO M. R. NELSON SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — GEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

J. F. EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWnhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS
Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms krikštynoms ir kitoms iškilimėms. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti bei puošti kapus Jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŲKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

Perskaite dien. "Draugą", duokite jį kitiems

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

NAUJAGIMIUS BEGELBSTINT

Chicago miestas turi net dvi motinų pieno stotis. Pagrindinė jų yra Sveikatos tarybos rūmuose 54 W. Hubbard st. (tel. RA 6-8000, ext. 444). Pirmoji tokia motinų pieno stotis Chicagoje buvo įsteigta 1935 m. ir veikė miesto rotušės rūmuose, kol 1939 m. buvo perkelta į dabartinę Board of Health erdvesnes patalpas.

Tokį dalyką išsukė pats gyvenimas. Nemažai gimsta pirmo laiko kūdikių. Kad jie išaugtų, reikia trijų dalykų: šilimos (ji gaunama specialiuose inkubatoriuose), apsaugos nuo bakterijų ir tinkamo maisto. Atrasta, kad tokiems tinkamiausias maistas — motinos pienas.

Tačiau kartais kūdikio motina kritišku momentu miršta ar pati negali maitinti. Dėl to ir turimos šios motinų pieno stotys. Čia ateina motinos 17-35 m., kurios savo kūdikį išmaitina ir dar gali palikti perteklių motinos pieno stotyje. Už tai Chicagoje jos gauna apmokėtą kelionę autobusu, kvortą karvės pieno kasdien ir po 20 ct. už savo palikto pieno unciją, taip tą dieną gaudamos 3-8 dol., o viena motina per 18 mėnesių net yra gavusi iš viso \$700.

Pagalbos susilaukė 422 kūdikiai

Kaip plačiai čia vyksta darbas, galima spręsti iš to, kad tas sveikatos tarybos rūmuose esąs centras per 1961 metus išdalino 12,487 uncijų motinų pieno, gauto iš čia atėdinėjusių 80 motinų. Joms už tai buvo išmokėta \$6,401.53, bet svarbiausia — tuo buvo maitinama net 422 be laiko gimusių kūdikių (daugiausia ligoninėse), išgelbstint jų gyvastis. Tos motinų pieno stotys yra įsteigtos neturtingiesiems, bet atėjusieji prašyti gauna visi. Nereikalaujama jų neturto įrodymų.

Chicago mieste taip sutvarkyta, kad jei gimsta pirmo laiko kūdikis ir šaukiamasi Sveikatos tarybos pagalbos, tuoj pasiunčiama galestingoji sesuo, duodama greitosios pagalbos mašina (net su šiltu inkubatoriumi) nuvežti į ligoninę, sutvarkoma, kad kūdikis būtų tinkamai motinos pienu maitinamas.

Į tą centrą motinos ateina rytais. Pirmą imant jų pienu, pravedamas vispusiškas jų sveikatos patikrinimas, su kraujo analizėmis, persivietimais.

Kaip vyksta darbas

Sveikatą atradus esant tinkamą, motinos ateina į įstaigą. Čia joms tam kartui duodama speciali uniforma, jos turi nuplauti kaip operacijai savo rankas ir tas dalis, kur prisilies. Pirmą spaudimo būdu atiduoda savo duoklę, išgeria pusę joms duotos kvortos karvės pieno ir laisvos grįžta į namus. Vidutiniškai kiekviena tokia motina ateina po 20 kartų.

Gautas motinų pienas pasteurizuojamas sušildant iki kokių 180 laipsnių, paskui dar ir filtruojamas ir pilstomas į stiklo indėlius, kurie rūpestingai sterilizuoti sausame 450 laipsnių Fahrenheito karštyje. Į indelius pilama pieno, kiek atitinkamam kūdikiui reikalinga. Atliekami kiekiai supilami į buteliukus ir laikomi šaldytuve, kur jie suš-

la į ledą 20 laipsnių šalčio (Celsijaus) temperatūroje.

Istaigoje laikomasi nepaprastos švaros. Visi baldai dažnai valomi bakterijas naikinančiomis medžiagomis. Dažnai keičiami drabužiai. Motinų pienu reguliariais laikotarpiais siunčiamas į laboratoriją, patikrinti, ar nėra kokių bakterijų. Ateinančios motinos net turi savo burną užsidengti specialiu uždangalu, kad nekosėtų kokių bakterijų. Net savo gerai išplautas rankas turi šluostyti steriliu rankšluočiu. Šitokiu būdu išgelbima daugelio peranksti gimusių kūdikių gyvybių.

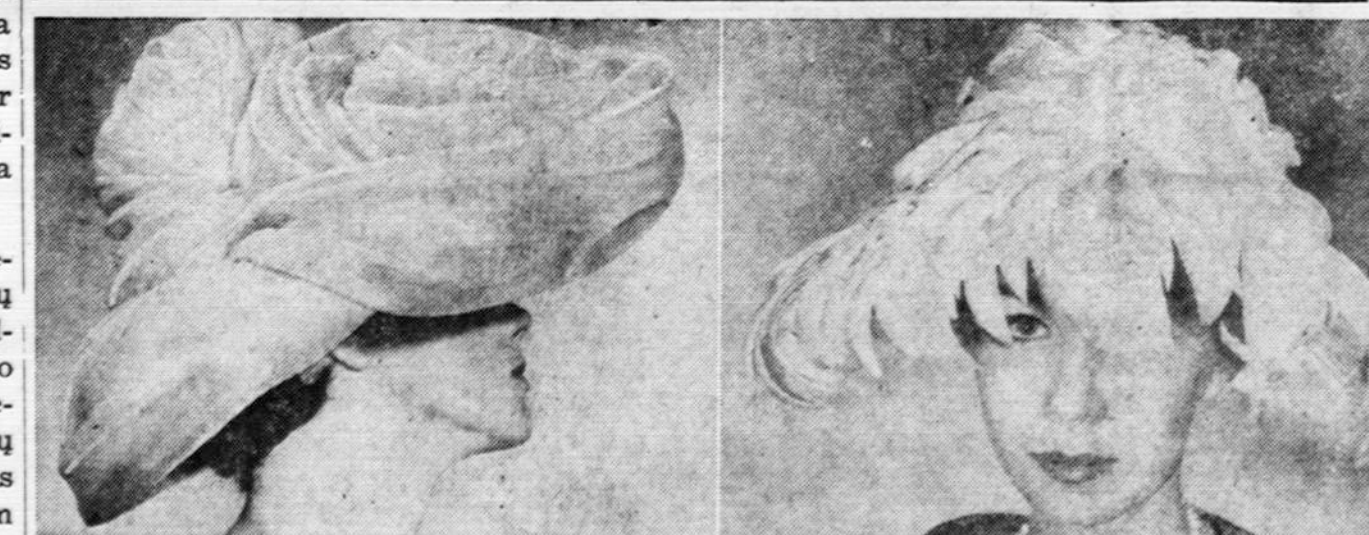
Ateities telefonas

Neseniai vienas telefono kompanijos aukštas pareigūnas juokavo, kad ateities telefonai namuose bus taip įtaisyti, kad kiekvienam šeimos nariui bus kitoks skambesys. Jis paaiškino:

„...gal būt varpų skambėjimo garsas pasigirs, kai namų šeimininkė bus šaukiama, ragelio — skautei dukrelei ir medžioklinio rago garsas — namų galvai iššaukiant.

Christine Kaufman, vokiečių aktorė, 17 m., dabinaisi atskridusi į Idlewild aerodromą New Yorke. Ji yra pirmą kartą JAV-se. Pakviesta drauge su Tony Curtis ir Yul Brynner vaidinti Hollywoodui, sukanant filmą „Taras Bulba“.

Pavasarinės skrybelaitės. Kairėje — Lilly Dache panaudojo jardu medžiagos, padarydama ilgų brilių, veidą uždengiančią skrybelaitę. Dešinėje — Walter Florell naudoja balto šilko chrizantemų „lapus“, kaskadomis krintančius žemyn.

Pasitarimas

A. Kezio, S. J. nuotrauka

Senatorė pasitraukė iš politikos

Senatorė Lottie Holman O'Neill, kuri 1922 m. tapo pirmą moteris išrinkta į Illinois legislatūrą, pasitraukia iš politikos, sulaukusi 79 m. amž.

Zinomoji respublikonė, anot jos sūnaus, jaučiasi esanti smarkiai pervargusi ir po gydomosi ligoninėje, gydytojų buvo patarta gerokai pailsėti. Smulkutė našlė buvo visados labai spalvinga ir ginčytina. Per visą savo karjeros metą ji griežtai pasisakydavo prieš mirties bausmę. Gi tuo pačiu metu ji atkakliausiai kovojo už mirties bausmės įvedimą už išprievartavimą.

„Tai suteiktų nepaprastą moralinį efektą moterims“, ji paaiškino. „Chicagoje ir priemiesčiuose yra pilna gatvių, kur moterys, sutemus, nedrįsta pasirodyti vienos.“

Sen. O'Neill nebuvo populiari respublikonų viršūnių sluoksniuose. 1956 m. ji nesutiko su gub. Stratton.

Ji griežtai pasisakė ir prieš šelpimą nelegalių vaikų. Moraliai tai yra blogas ženklas, nes daugelis moterų neteka dėl gaudamų pašalpų, ir nelegalių vaikų skaičius tik didėja.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju mielosioms bičiulėms, suruošusioms jaukų ir malonų pobūvį mano 75 metų sukakties proga. Nuoširdžiai ačiū p. Sof. Gedvilienei ir dr. Gabrieliui Gedvilai, kurių bute šis pobūvis suruoštas. Širdingai ačiū istorikei dr. V. Sruogienei už talką ir ypač minėjimo aprašymą spaudoje. P. O. Kriksčiūnienei už dovaną „Didysis Nerimas“; Katrinai Karvelienei, kuri man ir keliolikai mūsų prietelių padėjo atvykti į šią šalį; buv. mielai bendradarbei Liet. Abolicionistų Draugijos Valdyboje p. Emil. Petrauskaitėi; galestingoms seserims p. Rūkienei, p. Karklienei. Dėkoju sveikinuosiems mane raštu ir žodžiu:

Liet. Profesorių Draugijos Amerikoje pirm. prof. M. Kriksčiūniui; Liet. Gydytojų Amerikoje sekr. p. dr. G. Valatkai; p. Elen. Juškevičienei; prof. V. Tumėnienei; p. D. Šleževičienei; kan. Myk. Vaitkui; dr. Sof. Šimoliūnienei; p. B. Navickienei; dr. Ald. Birūtienai; p. J. Paukštienai; p. El. Čiurlienei; p. S. Grauziūnienei; dr. Bylaičiui; p. J. Sondai.

Dr. P. Kalvaitė - Karvelienė..

Šių metų „Medvilnės karalienė“ Penne Percy, 18 m. iš Waco, Tex., renkasi sau medvilnės drabužius. Jai Giovanna Spencer derina New Yorke stambų apsiaustėlių amerikiečių tautinių spalvų. Norima plačiau praveisti propagandą, kad būtų daugiau dėvima medvilnės drabužiai.

RIGOLETTO IR CARMEN

Sausio 27 d. 8 val. 15 min. Eleventh St. teatro Chicagoje (62 E. 11th St.) bus statoma Verdi opera „Rigoletto“. Stato The American Opera Co, kuriai vadovauja vengrė muzikė Anna Del Preda. Ši opera

padeda debutantams išeiti į sceną. Jų tarpe pasitaiko ir stiprių talentų, kaip pvz. Maria Ly-sandrou, sausio 21 d. tai pačiai operos bendrovei statant „Carmen“, atlikus Micaelos vaidmenį. Jos puikus balsas, nuoširdi vaidyba laimėjo publikos entuziastingus plojimus. Pačios Carmen vaidmenį Henrietta Kooyenga atliko vidutiniškai, panašiai, kaip ir kiti aktoriai. Dirgavo F. Kabin. Baletą atliko Mary Vandas baletos mokyklos auklėtinės. Tuos spektaklius stebint, galima pasidžiaugti, kad Chicago galėtų lietuvių operos pastatymai būna žymiai stipresni.

— Turėdamas gerų knygų ligonis neprivalo rūpintis—savo vaistus jis turi savo rankose.

—Montaigne

Julija Švabaitė

TEVO DALGIS

Aukšinės rūdys puošia tavo dalgį,
Iškeltą kriaušės nudžiūvusioj šakoj.
Kalvės namelio žaidras neliepsnoja,
Tylūs laukuos nebegirdėt keiksnojanč
Sirmus žirgus praganusių bernų.

Saldžiosios kriaušės ir baltos dilgėlės,
Ir pienės išstjusiais kaklais.
Gvergzdžia geltona gerkle šaukdamas namo rugių
vainikas...
Nes rugiapiūtė pabaigta,
Nes rugiapiūtė jau seniai baigta.

MŪSŲ KAIMYNAS

Tyliai dejuodamas atėjo ir atsigulė
Mūsų kaimynas, Mes jį vadinom broliu,
Nes neturėjom tikro brolio,
Nei motinos,
Ir nei sesers.

Karšta žolė, o prakaito nė lašo,
Sausi ištroškę virš duobės laukai.
Ant rankų trupa mėlyni vainikai.
Australija ir Lietuva.
Juokingas vėjas traukia skrybėlę išdykęs,
Ant juodo atlapo gėlė nuvytus,
Ir ant kaktos gelsvų plaukų srovėlė vos gyva..

Australija

PABUČIUOTI Į RANKĄ — DIDŽIAUSIA PAGARBA MOTERIAI

Romain Gary, prancūzų oro laivyno ats. karininkas, tris kartus apdovanotas, rašytojas, parašęs septynias noveles, vieną, laimėjusią Goncourt premiją ir pagarsėjusią dviejuose kontinentuose „Dangaus šaknys“, viename savo straipsnyje, rašydamas apie šio amžiaus nemandagumą ir šiurkštumo triumfą, pasisako:

„Daugiau kaip prieš keturiasdešimt metų mano motina paaiškino man, kad pabučiuoti į

ranką ištėkėjusiai moteriai — reikia parodyti didžiulę pagarbą visoms pasaulio motinoms, kurios yra daug iškentėjusios dėl savo vaikų, atėjusių į šį pasaulį; tai lyg slapta atsiprašymas už jų kančias ir dėkingumo simbolis.“

Kiek toliau jis sumini: „Taip, kaip mes negalime gyventi be mūsų esminių mitų ir simbolių, mes negalime egzistuoti ir veikti, kaip žmonės, be mandaiškino man, kad pabučiuoti į

Paklauso karaliaus patarimo

Tarp 483 studentų, baigusiu šiais metais Chicago universitetą ir gavusių įvairių laipsnių, buvo dr. Sricitra Charoencharompra, 28 metų, iš Thailando.

Jaunoji moteris baigė medicinos mokslus su garbės atžymėjimais prieš keletą metų savo krašte ir atliko dviejų metų interną. Ji išlaikė egzaminus žodžiu, egzaminuojama 10-ties karaliaus patarėjų pilyje ir laimėjo karaliaus stipendiją tęsti studijas.

Karalius Bhumibol Adulyadej davė jai patarimą asmeniškai: „Padaryk ką nors gerą; stenkis kietai studijuoti, tada grįšk atgal ir padirbėk savo kraštui.“

Ji studijavo rimtai ir gavo magistro laipsnį patologijoje. Ji darė tyrimus kraujo tekėjime. Kartu su ja dirbo kitas gydytojas iš jos krašto, su kuriuo ji žada neužilgo sukurti šeimą.

Neturintieji sezono batai

Blizgantieji lakiniai batai,

per ilgą laiką skaitomi pavasario ir vasaros sezonų batų madomis, dabar labai madoje rudenį ir žiemą taip pat. Ypač madoje ruda, tamsiai raudona (vyno) ir žalia spalva, na, ir niekad nenusibostanti juoda spalva. Spalvotieji lakiniai batai tinka prie visų naujų rūbų.

Batų formos yra įvairiausios: smailianosiai, keturkampiai ir kitokie.

Madų kūrėjai siūlo spalvotus lakinius batus derinti prie rudeninių ar žieminių eilučių suknelių bei kitų rūbų.

Iš metalo padirbti sąnariai

Dr. Adrian E. Flatt, Iowos universiteto profesorius, jau maždaug penkiasdešimčiai asmenų, kurie negalėjo lankstyti savo sąnarių dėl artritis, įstatė į kaulus metalinius vyrius („zovieskas“), sudarydamas galimybę vėl tuos sąnarius judinti.

Naujos rūšies pavasarinė apranga, modeliuojama New Yorke. Sijonas (dešinėje) neplatus ir neilgas, žaketėlis trumpas ir lengvas, papuoštas sagutėmis. Kairėje Pattulo-Jo Copland sukurtas šilkinis eilutė, vadinama „koktailio ansamblis“.